

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Σ Π Ι Ν Θ Η Ρ

ΑΦΙΕΡΩΘΕΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ Α. Β. ΥΨΗΛΟΤΗΤΑ
ΤΟΝ ΠΡΙΝΚΙΠΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΑΤΟΝ ΑΡΜΟΣΤΗΝ ΕΝ ΚΡΗΤΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗΝ 15^{ην} ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΗΤΡΙΑ
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ Ι. ΛΑΝΔΡΑΚΗ

Γραφεῖα «Σπινθῆρος» ἐν Χαλέπα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΣΤΡΙΩΤΗ
Ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶνε παρεμ-
φερεστάτη πρὸς τὴν Προμηθεΐδα τοῦ
Διόχουλου.
ΚΑΛΔΙΡΡΟΗΣ ΠΑΡΡΕΝ
Ἡ Κρητικὴ Βουλὴ καὶ αἱ γυναῖκες.
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ
Τὸ δράμα (ποίημα).
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ Ι. ΛΑΝΔΡΑΚΗ
Ἡ εἰκόνα σου (ποίημα).
Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
Νόστος (Πεζὰ ποιήματα).
ΧΡΙΣΤΟΥ ΒΑΡΑΕΝΤΗ
Τὸ δακτυλίδι τῆς Νεραϊδας.
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ Ι. ΛΑΝΔΡΑΚΗ
Τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκος.
Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗ
Ἡ εἰκόνα τῆς Ἀγία-Σοφίας.
ΠΑΪΑ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐν παραμοναῖς γάμου
ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
Εἶνε ξένη.
ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ Ι. ΛΑΝΔΡΑΚΗ
Τὸ ταξίδιον ἑνὸς τεύχους τοῦ «Σπιν-
θῆρος» καὶ αἱ ἐκ τῶν ἐντυπώσεων ὁμο-
λογίαι του.

ΕΙΚΟΝΕΣ 2 — ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Α'

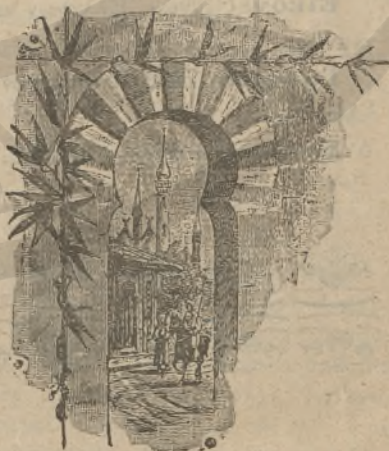
ΤΕΥΧΟΣ Β'

15 Φεβρουαρίου — 1902

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Φρ. Χρ. 6

Ὅρος ἀπαράβατος
ἡ προπληρωμὴ.





Υπὸ τοῦ «Σπινθῆρος» ἀγγέλλονται βιβλία, ὧν ἀντίτυπον ἤθελε σταλῆ
τῇ Διευθύνσει.

ΚΑΛΛΙΓΡΟΗΣ ΠΑΡΡΕΝ

- 1) Ἡ Χειραφετημένη. — Εἶνε τὸ πρῶτον
γυναικεῖον Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα.
- 2) Ἡ Μάγισσα. — Εἶνε συνέχεια τῆς Χει-
ραφετημένης, ἃν καὶ ἀποτελῇ ἔργον αὐτο-
τετέλες.

Τιμῶνται ἕκαστον δρ. 3.

Ἐξεδόθησαν

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

“ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,,

Εἰκονογραφημένος Τόμος

Χωρὶς Στίχους. — Σταλαγματιές. — Ἀπὸ τὰ
βάθη τῆς ψυχῆς. — Φωτοτυπία. — Ὀνειρα. —
Τάφοι.

Εἰς ὅλα τὰ Βιβλιοπωλεῖα

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Διευθυντῆς Δ. Ι. Καλογερόπουλος

Μελέται φιλολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαί.

Εἰκόνες ἔργων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλι-
τεχνῶν.

Γραφεῖα: ὁδὸς Πινακωτῶν ἀριθ. 22α, ἐν
Ἀθήναις.

Συνδρομὴ ἑτησία δρ. 12.

Ἰωάννου Ν. Λανδράκη

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΓΑΛΟΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Φυσικὴ καὶ Πολιτικὴ μετὰ πολλῶν

ἱστορικῶν σημειώσεων

Εἰσηγμένη εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ σχο-
λεῖα τῆς Κρήτης

Εὐρίσκεται καὶ πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα
τῆς νήσου καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ.

«Οἰκογενειακὸν Ἡμερολόγιον» Ἀννης
Σερωνίου πλήρες καλλιτεχνικῶν εἰκόνων καὶ ἄρ-
θρων τῶν διαπρεπεστέρων παρ' ἡμῖν λογο-
γράφων.

Ἐξεδόθησαν

ὑπὸ Ἀχιλλέως Γ. Καραβία

“ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ,,

Κατατάσδος — Ἑλληνικοὶ ἀγῶνες.
Σπινθῆρες.

Εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖα.

Τιμῶνται ὅρ. 2.

“ΑΒΥΣΣΟΙ,,

Υπὸ τὸν ἄνω τίτλον προσεχῶς ἐκδίδει τὴν δευτέραν
αὐτοῦ ποιητικὴν συλλογὴν ὁ ποιητὴς κ. Μήτσος Πα-
πασπύρου.



Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΕΜΦΕΡΕΣΤΑΤΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΗΪΔΑ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Ἐρίτιμος δεσποινίς,

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣ ἔλαβον τὸν «Σπινθῆρα», οὗ τὴν σύνταξιν φιλοτίμως καὶ μετὰ χρυσῶν ἐλπίδων ἀνεδέξασθε, καὶ εὖρον διακαίαν τὴν ἀξίωσιν Ὑμῶν, ἵνα καὶ ἐγὼ προσενέγκω μικρὸν τινα σπινθῆρα, ὅπως προσθήσετε τοῦτον τοῖς ἄλλοις καὶ κατ' ἐξοχὴν τῷ ἀνηφαίστῳ περὶ τῶν Ὑμετέρων προσδοκιῶν καὶ ἀποτελέσσετε σελασφόρον πυρσόν, ὅπως φωτίσσετε τοὺς σκοτεινοὺς χώρους τῆς πατρίδος τοῦ Μίνως. Ναί, τὴν Ὑμέτεραν ἀξίωσιν εὖρον δικαίαν, διότι ἡ Κρήτη διὰ τῶν πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν αὐτῆς ἀρετῶν ἡγείρε τοὺς σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν παντός, ὅστις τιμᾷ τὸ ἡρωικὸν μένος καὶ τὴν ἀμείωτον ἀνδρείαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐγὼ ἔτυχον ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Προμηθεὺς τοῦ Αἰσχύλου καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τοῦ Τιτᾶνος κλαπὲν πῦρ εἶναι συγγενὲς πρὸς τὸν Ὑμέτερον «Σπινθῆρα», δὲν διστάζω νὰ ἀνακοινώσω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· διότι καὶ ἐγὼ σκοπῶ, ἵνα διὰ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ Μακρῶνιάρχου πρᾶγμῳ ἐπιρρώσω τὸ ἥθος τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὅπερ κακῇ τῇ μοίρᾳ ὑγρὸν δσημέραι γίνεται.

Τὴν τριλογία συνισταμένην ἐκ τοῦ Προμηθεὺς τοῦ πυρφόρου, τοῦ δεσμώτου καὶ τοῦ Λυομήνου ἐποίησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυναιγείρου καὶ τοῦ Ἀμεινίου τοῦ ἀριστεύσαντος ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῆς Σαλαμῖνος. Ἄν ὁ δεσμώτης τοῦ Καυκάσου ἦτο Τιτάν, ἂν ὁ πυρφόρος Προμηθεὺς ἦτο ὁ μεγαλοπράγμων τοῦ κόσμου στασιώτης, ὅπως τιτανώδης καὶ υπεράνθρωπος ἦτο καὶ ἡ διάνοια ἐκείνου, ὅστις εἰκόνισε τὴν φοβεράν στάσιν κατὰ τοῦ σκληροῦ τοῦ κόσμου τυράννου. Ἄν μὴ ὁ Αἰσχύλος ἦτο δολιχοδρόμος τῶν αἰθερίων σιβάδων ἀετός, ἂν μὴ τὴν φωλεάν αὐτοῦ εἶχε πῆξει ἐπὶ τῶν ἀπορρώγων τοῦ Ὀλύμπου κορυφῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ κατίδῃ ἐκ τῶν μεγαλοτόξων τοῦ οὐρανοῦ ἀψίδων τοὺς ὑψηλοὺς τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων πύργους.

Καὶ ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ Αἰσχύλος ἦσαν Τιτᾶνες, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν ἡγωνίσασατο πρὸς τὸν τύραννον τοῦ Ὀλύμπου, οὗτος δὲ πρὸς τὸν Δία τῆς Ἀσίας καὶ ἀμφοτέρω ἔσχον ἀετοὺς τιμωροὺς. Ὁ μὲν Καυκάσιος ἀετὸς κατεσπάρασσε τὸ ἥπαρ τοῦ Προμηθεὺς, ὁ δ' ἀετὸς τῆς Γέλας, ἐνθα ἔθανεν ὁ Αἰσχύλος, χελώνην ρίψας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔθραυσε τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, ἣν δὲν διετρύπησαν τὰ δόρατα τῶν βαρβάρων,

Ἐν τῷ Προμηθεὺς δεσμώτῃ τὸ Κράτος καὶ

ἡ Βίη ἔρχονται μετὰ τοῦ Ἡφαιστού εἰς τὸν Καυκάσον ἄγοντες τὸν Προμηθεά, ὅπως κατηλώσωσιν. Ὁ μὲν προσπασσαλειόμενος Τιτάν σιωπᾷ, ὁ δὲ Ἡφαιστος μετὰ οἴκτου τελεῖ τὸ πικρὸν ἔργον καὶ ἀφ' οὗ ἡ δέσμευσις ἤχθη εἰς πέρας, τὸ Κράτος ὑβρίζει τὸν δεσμώτην, ὅτι τὰς τιμὰς τῶν θεῶν ἀφελὼν ἔδωκε ταύτας τοῖς ἐφημέροις ἀνθρώποις, οἵτινες νῦν δὲν δύνανται νὰ ἀνακουρίσωσιν αὐτόν. Ἀφ' οὗ δ' οὗτοι ἀπῆλθον, ὁ εὐεργέτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τῇ σιωπῇ λύσας ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς τὸν αἰθέρα, τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων, τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν, τὰ πόντια κύματα, τὴν καυμῆτορα γῆν καὶ τὸν πανόπτην τοῦ ἡλίου κύκλον ἐπιμαρτυρούμενος, οἷα θεὸς ὢν πάσχει παρὰ θεῶν.

Τοὺς ἤχους τῆς κατηλώσεως ἀκούσασα αἱ θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐξ ὧν συνίσταται ὁ χορός, ἔρχονται εἰς τὸν Καυκάσον, ἐνθα ἐκδηλοῦσι ζωντὰν συμπάθειαν πρὸς τὸν δεσμώτην. Ταύταις ὁ Τιτάν διηγεῖται τὴν εὐεργεσίαν αὐτοῦ πρὸς τὸν Δία, ὅτε οὗτος κατέλαβε τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου. Ταύτην δὲ καταλαβὼν, διένειμε μὲν τοῖς θεοῖς τὰς τιμὰς, ἀλλὰ περὶ τῶν ταλαιπώρων θνητῶν οὐδὲνα λόγον ἐποιεῖτο διακουόμενος, ἵνα ἐξαφάνισα τὸ γένος αὐτῶν καὶ δημιουργήσῃ νέον. Πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Κρονίδου οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἀντιστῇ πλὴν τοῦ Προμηθεὺς. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, ὁ Ὠκεανός, ὅστις ἐκδηλοῖ τὴν ἐπιθυμίαν, ἵνα συμπράξῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν δεσμῶν, ἀλλ' ὁ ἱταμός τοῦ κόσμου στασιώτης ἀποκορύβει τὴν φιλικὴν μεσιτείαν, διότι οὗτος ἦτο κόλαξ τοῦ υπερτάτου τοῦ κόσμου κυβερνήτου.

Ὁ δεσμώτης Τιτάν βράβως φέρει, ὅτι ἀδίκως τιμωρεῖται διὰ τὰς εὐεργεσίας, ἃς προσήνεγκε τοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες πρότερον δὲν ἐγίνωσκον πλινθυφεῖς οἴκους νὰ οἰκοδομήσωσι καὶ ἡγνόουν τὴν ξυλουργίαν. Ταῦτα δ' ἀγνοοῦντες δίκην μυρμίκων ἔζων ἐν τοῖς ἀνηλίοις τῶν ἀντρων μυχεῖς.

Ὁ Προμηθεὺς ἐπεινόησε τοὺς ἀριθμούς καὶ τὰ γράμματα, ἔξευξε τοὺς ἵππους καὶ εὗρε τὰ ὄχηματα τῶν ναυτίλων. Ἄλλ' ὁ Τιτάν παρκαυθεῖται, ὅτι γινώσκει τὸ ἀπόρητον, καθ' ὃ ὁ Ζεὺς μέλλει νὰ ἀπολέσῃ τὴν ἀρχήν. Ἄλλ' ἔρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ἡ οἰστροπλήξ τοῦ Ἰνάρχου θυγάτηρ, ἣν ἀγαπήσασα ὁ ὑπέρτατος τοῦ κόσμου κυβερνήτης ἐνέβηκεν εἰς δεινὰς πλάνας. Διὰ τοῦτο παρκαλεῖ τὸν πικρὸν μνηστήρα, ἵνα καύσῃ διὰ τοῦ κερκυνού ἢ καλύψῃ διὰ τῆς γῆς ἢ ρίψῃ βορὰν τῶν θαλασσιῶν θηρίων. Ταύτη ὁ Προμηθεὺς

προλέγει, ὅτι μετὰ μακρὰς πλάνας μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν Κάνωβον τῆς Αἰγύπτου, ἔνθα ὁ Κρονίδης καταστήσει αὐτὴν ἔμφρονα καὶ μητέρα τοῦ Ἐπάφου, οὗ ἔκγονοι ἔσονται αἱ Δαναίδες καὶ ὁ Ἡρακλῆς. Οὗτος μέλλει νὰ λύσῃ τὰ δεσμὰ τοῦ Τιτᾶνος. Οὗτος διαλεγόμενος πρὸς τὴν κορυφαίαν τοῦ χοροῦ λέγει, ὅτι ὁ τοῦ Διὸς γάμος θέλει καταρρίψει αὐτὸν ἐκ τῆς τυραννίδος καὶ ὅτι τὸ ἀπόρρητον μόνος αὐτὸς γινώσκει. Ἄλλ' ἐν ᾧ ὁ ἀγέρωχος στασιώτης οὐδόλως φροντίζει περὶ τοῦ κυβερνήτου τοῦ κόσμου, ἔρχεται ὁ Ἑρμῆς, ὅστις διὰ γλώσσης αὐστηρᾶς κελεύει αὐτόν, ἵνα ἐξείπῃ τοὺς γάμους, δι' οὓς ὁ Κρονίδης μέλλει νὰ ἐκπέσῃ τοῦ θρόνου. Ἄλλ' ὁ Τιτᾶν δὲν φοβεῖται τοὺς λόγους τοῦ ὑπηρετοῦ τοῦ Διὸς, ὃν προκαλεῖ νὰ ῥίψῃ τὸν αἰθαλόεντα αὐτοῦ κερκυνὸν καὶ νὰ πράξῃ πᾶν φροδόν. Τοῦτο ὄντως ἐκτελεῖ ὁ ὑπέρτατος τῶν προγόνων ἡμῶν θεὸς· ἡ γῆ, ὁ ἀὴρ καὶ ἡ θάλασσα συνταράσσεται καὶ ἐν ᾧ ὁ Τιτᾶν μετὰ τοῦ βράχου τοῦ Κανκάσου κατέρχεται εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, ἐπικαλεῖται τὴν μητέρα καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ὅπως ἴδωσιν, ὅπως ἀδικᾷ πάσχει.

Ἐνταῦθα γεννᾶται σπουδαιότατον ζήτημα, πῶς ὁ εὐσεβέστατος τραγικὸς εἰκόνισε τὸν ὑπέρτατον τοῦ κόσμου κυβερνήτην ὡς τυραννικόν, τὸν δὲ Τιτᾶνα ὡς ὑβριστήν. Ἄλλοι μὲν ἀποφαίνονται ὑπὲρ τοῦ Διὸς, ἄλλοι δ' ὑπὲρ τοῦ Προμηθεύς. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρίτου δράματος τῆς τριλογίας, τοῦ *Προμηθεὺς Δεσμώτης*, ὅστις κακῇ μοίρᾳ ἀπώλετο. Διὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι καταφεύγουσιν εἰς εἰκασίας καὶ τινες μὲν νομίζουν, ὅτι ἐταπεινώθη ὁ Ζεὺς, ἔνιοι δὲ τὴν ταπεινώσιν ἀποδίδουσι τῷ Τιτᾶνι. Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι οὐδέτερον συνέβη, ἀλλ' ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ἔκτεινε τὸν ἀετὸν καὶ ἔλυσεν τὸν δεσμώτην. Εἶναι δ' ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἀναμένει τὸν λύσοντα, ὡς οἱ Ἕλληνες παρὰ Πλάτωνα τὸν μέλλοντα διδάσκαλον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τὸν υἱὸν τοῦ Εὐλογητοῦ. Οὐ μόνον δ' οἱ λαοὶ οὗτοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Σῖναι καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ νέου κόσμου ἀνέμενον τὸν μέλλοντα διδάσκαλον καὶ σωτῆρα. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὁ Κανκάσος ὑπομιμνήσκει τὸν Γολγοθᾶν καὶ ὁ δεσμώτης τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἡ ὅλη τριλογία τοῦ ἀθανάτου τραγικοῦ ὁμοιάζει πρὸς τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐγένετο *Πυρφόρος*, *Δεσμώτης* καὶ *Λυτρωτής*. Πολλοὶ ἔχουσι τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐκόμισε τοῖς ἀνθρώποις οὐ μόνον τὸ κοινὸν γήινον πῦρ, ἀλλὰ σὺν ἅμα καὶ τὸ θεῖον πνεῦμα, ὑπὲρ ὧς σπινθήρ τοῦ οὐρανοῦ πυρὸς ἐκ τοῦ καθολικοῦ πνεύματος τοῦ κόσμου τῷ ἀνθρώπῳ ἐνοικεῖ. Ἀλλὰ καὶ ἂν μὴ ἔπραξε τοῦτο ὁ Προμηθεὺς, ἐξετέλεσε τοῦτο ἡ Ἑλλάς, ἥτις διὰ τῶν

τεχνῶν, διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τελευταῖον διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐξεπολίτισε τὸν κόσμον. Καὶ ὅμως οἱ νέοι Ἡρακλεῖς δὲν ἠξίωσαν μέχρι τοῦδε, ὅπως ὁλόκληρον τὸ σῶμα τῆς ταλαίνης Ἑλλάδος λυθῇ ἐκ τοῦ Κανκάσου τῆς δουλείας. Ἰσως δὲν εἶναι τυχαία σύμπτωσις, ὅτι ὁ νεώτερος Ἡρακλῆς ὁ ἐκ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ὀρμηθεὶς ἐν τῷ Ἡρακλείῳ ἔλυσεν τὰ δεσμὰ τοῦ Τιτᾶνος Κρητικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐπὶ ἓνα ἤδη αἰῶνα κατέπληξε τὸν κόσμον διὰ τῶν ἥρωικῶν αὐτοῦ κατὰρθωμάτων, δὲν εἶναι, λέγω, σύμπτωσις, ἀλλὰ παιδιὰ τῆς φιλοπαίγμονος τύχης.

Ὅπως δὲ ποτε λυπούμεθα, διότι δὲν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν ὁ *Λυόμενος Προμηθεὺς*, ὅπως ἴδωμεν, κατὰ τῖνα τρόπον οὗτος ἐλύθη. Τύχῃ ὅμως ἀγαθῇ διετηρήθη ἡ περιγραφὴ τῆς εἰκόνος τοῦ Εὐάνθους. Κατὰ ταύτην ὁ μὲν Προμηθεὺς εἶναι δεδεμένος διὰ σιδήρου καὶ πετρῶν, ὁ δ' Ἡρακλῆς ὀπλισμένος διὰ τόξου καὶ δόρατος. Ὁ δ' ἀετὸς τρυφᾷ ἐν τῇ γαστέρι τοῦ Τιτᾶνος, διότι εἶχεν ἀνοίξει ἤδη αὐτὴν καὶ εἶχεν ἐμβάλει τὸ βέλος εἰς τὸ θρυγμα καὶ ἐφαίνετο, ὅτι διορύττει τὸ τραῦμα καὶ ζητεῖ τὸ ἥπαρ. Στηρίζει δὲ τοὺς ὄνυχας ἐπὶ τοῦ μηροῦ τοῦ δεσμώτου, ὅστις ἀλγῶν εἶναι συνεσταλμένος καὶ δὴ τὴν πλευράν ἔχει συνεσταλμένην καὶ ἐγείρει τὸν μηρόν πρὸς ἑαυτόν. Καθ' ὅλου δ' εἰπεῖν, τὸ ὅλον σχῆμα τοῦ δεσμώτου δεικνύει τὸν πόνον· διότι ἔχει μὲν κεκυρτωμένας τὰς ὀφρῦς, συνεσταλμένον δὲ τὸ χεῖλος καὶ δεικνύει τοὺς ὀδόντας οὕτως, ὥστε καὶ τὴν εἰκόνα ἠδύνατό τις νὰ ἐλεήσῃ. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἵσταται τοξεύων τὸν δῆμιον τοῦ Προμηθεύς, ὅστις εἶναι μεστὸς ἄμα ἐλπίδων καὶ φόβου καὶ θέλει μὲν νὰ ἴδῃ ὅλους τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν τοξότην, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ τοῦ βλέμματος ἔλκει ὁ πόνος.

Ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ Εὐάνθους αἰονεῖ συμβολικῶς ὑπαινίσσεται τὴν δούλην Ἑλλάδα καὶ δὴ τὴν ἡρωίδα Κρήτην, ἥτις διετήρησεν ἀκριβοῦς τὸν Δωρικὸν τοῦ σώματος ῥυθμὸν μεθ' ὅλου τὸν κλύδωνα τῶν αἰώνων καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην τῆς τύχης. Εὐχομαι δ' Ὑμῖν, ἐρίτιμος Διευθύντρια τοῦ «Σπινθήρος», ἵνα τὸν γενναῖον τοῦτον τύπον τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ διακοσμήσῃτε μὲν διὰ τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ μὴ μεταβάλλητε κατὰ τὴν ἄλλην ὑπόστασιν. Αἱ δὲ Κρήσσαι κατὰ γὰρ τὴν ἐμὴν γνώμην πρέπει νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἀναγινώσκωσι μὲν τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν τοῦ Ὀμήρου καὶ τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ἀλλὰ νὰ ἔχωσι καὶ τὴν πείραν τῶν οἰκικῶν, ὡς εἶχον αἱ μητέρες αὐτῶν. Ὑπομιμνήσκω δ' Ὑμῖν, ὅτι ὁ Δημιουργὸς προώρισεν τὴν γυναικὰ οὐχὶ ὡς βιομήχανον, ἀλλ' ὡς παιδαγωγόν.

Χαῖρε.

Μετὰ τιμῆς

ΓΕΩΓΓΙΟΣ ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΛΙΔΩΝ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

ΜΠΑΡΧΟΥΝ λαοὶ οἱ ὁποῖοι γεννῶνται μὲ τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ἀδελφωμένον μέσα εἰς τὴν ψυχὴν των μαζὴ μὲ τὸ ἐνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως. Ὅπως διὰ τὰ ζήσουν ἔχουν ἀνάγκην τροφῆς καὶ ἀέρος, ἀπαράλλακτα καὶ διὰ τὰ ὑπάρξουν πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς ἔχουν ἀνάγκην ἐλευθερίας.

Οἱ τοιοῦτοι λαοὶ εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ καὶ προνομιούχοι, εἶναι οἱ ἐκ καταγωγῆς εὐγενεῖς. Εἶναι λαοὶ ἀριστοκράται, λαοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος τῆς ὕλης ὑποχωρεῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς ιδέας. Ὑπὸ οἰανδῆποτε μορφὴν καὶ ἂν παρουσιάζεται δι' αὐτοὺς ἡ ιδέα, γίνεται ὁ σκοπὸς καὶ ὁ προορισμὸς τῆς ζωῆς των καὶ εἴτε μὲ τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου εἴτε μὲ τὸν πέλεκυν τῆς ἐκδικήσεως ζοῦν, ἀναπνεύουν, ἐνεργοῦν, ὑπάρχουν χάριν τῆς ιδέας αὐτῆς.

Ἡ Κρήτη ἀνήκει εἰς τὰς προνομιούχας αὐτὰς χώρας καὶ οἱ Κρήτες εἶναι βεβαίως ὁ εὐγενέστερος λαὸς τοῦ κόσμου. Καμμία κυριαρχία ὅσον ἰσχυρὰ καὶ μεγάλη καὶ γενναία καὶ ἂν ὑπῆρξε δὲν ἠδυνήθη τὰ τοὺς κάμψη τὸν ἀνέρα καὶ τὰ ἐκρίζωσεν ἐπὶ σερὰν ἐκατονταετηρίδων τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς των.

Καὶ οἱ Κρήτες ἔγειναν ἐπὶ τέλους ἐλεύθεροι. Φυσικὸν ἦτο ὅ,τι ἐπεζήτησαν ὡς λαός, τὰ ὀνειρευτοῦν εὐθὺς ἀμέσως καὶ ὡς ἄτομα. Φυσικὸν ἦτο εὐθὺς ὡς ἡ σημαία των, ἡ ἰδική των σημαία, ἐκνυμάτισεν ὑψηλὰ, ἀδελφωμένη μὲ τοὺς σταυροὺς τῶν χριστιανικῶν ναῶν, τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς τὰ ἐσκέφθησαν ἀμέσως τὰ ἀναπετάσσουν καὶ ἄλλην σημαίαν ἐλευθερίας καὶ προόδου.

Ἀφοῦ ἐπετύχουμεν τὴν ἐλευθερίαν μας τὴν ἐθνικὴν, ἐσκέφθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Κρήτης, ὡς

μὴν ἀνεχόμεθα ἡ δουλεία τὰ εἶναι ἐγκατεστημένα εἰς τοὺς οἴκους μας καὶ αἱ σύντροφοι τῆς ζωῆς μας αἱ μητέρες, αἱ γαλονχήσασαι τόσας γενεὰς ἡρώων, ὥς μὴ ἐπιτρέψωμεν τὰ τάσσονται εἰς κατωτέραν μοῖραν ἢ τὸ ἡμᾶς. Ἄνδρες, ἐλεύθεροι ἐννοοῦντες ἀληθῶς, πραγματικῶς τί εἶναι ἐλευθερία καὶ ἐξαγοράσαντες αὐτὴν μὲ τόσον αἷμα, δὲν ἀνέχοντι τὰ ζοῦν οὔτε μὲ τὴν σκάν πλέον τῆς δουλείας, εἶπω καὶ ἂν αὐτοὶ εἶναι οἱ κύριοι, εἶπω καὶ ἂν αἱ ἀλύσεις τῆς δουλείας αὐτῆς εἶναι πλεγμέναι μὲ ἄνθη.

Καὶ δι' αὐτὸ εἰς βουλευτῆς Κρήτης, ὁ κ. Δασκαλογιάννης, ἐπρότεινεν εἰς τὴν Κρητικὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ χειραφετήσεως τῆς γυναικός, ὅταν οἱ βουλευταὶ τῆς ἐπὶ αἰῶνα πλέον ἐλευθέρως Ἑλλάδος οὔτε κἂν ἔλαβόν ποτὲ τὸν κόπον τὰ σκεφθοῦν, ὅτι ὑπάρχουν γυναῖκες ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ ψηφίσουν ὅχι νόμους ἐλευθερίων καὶ νόμους χειραφεσίας—πρᾶγμα, ἴσως πρόωρον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὥς καὶ διὰ τὴν Κρήτην—ἀλλὰ τοῦλάχιστον νόμους προστατευτικούς διὰ τὴν παρὰ τῶν ὑπαρχόντων ἀδικουμένην γυναῖκα, νόμους μορφωτικούς καὶ ἐξανθρωπιστικούς, νόμους δι' ὧν θὰ παρεσκευάζοντο αἱ γυναῖκες καταλληλότερον καὶ διὰ τὰ ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν προορισμὸν των ὡς μητέρες καὶ σύζυγοι καὶ διὰ τὰ κατέρχωνται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, εἰς τὸν ὁποῖον αἱ νεώτεροι βιωτικαὶ ἀνάγκαι καὶ κοινωνικαὶ συνθῆκαι τὰς ὠθοῦν ὁσημέραι περιοριστέρον. Ἡ Κρητικὴ Βουλὴ ὡς περιορισθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἔργον τῆς θὰ εἶναι ὠραῖον καὶ ἐπαινετόν.

Ἄθῆναι—Φεβρουάριος

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ

Τὰ πάλλευκα φτερά μου
Μὴ μοῦ κρατῆς δεμένα,
Καὶ ζῆτῶ σ' ἐσένα
Ποῦ φεύγει ἀπὸ τῆ γῆ.

Τοῦ πλειὸ γλυκοῦ πλανήτη
Τὰ μονοπάτια ξέρω,
Ἄσε με κεῖ νὰ φέρω
Μιὰ σκέψη σου χρυσή.

Τοῦ κόσμου νεκροθάφτης
Ἄσε πικρὰ νὰ κλάψω,
Τὸ δάκρυ μου νὰ θάψω
Ποῦ ἡ ἀγνή ψυχὴ μου κλεῖ.

Κ' ἐκεῖ ψηλὰ νὰ φέρω
"Ο,τι ἀφ' τῆ γῆ δὲ φθάνει,
Τ' ἀγκάθινο στεφάνι,
Τοῦ Γιούδα τὸ φιλί.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗΣ

Η ΕΙΚΟΝΑ ΣΟΥ

Μοῦ ἔδωκες τὴ ζηλευτὴν εἰκόνα σου
Στὸν τοῖχο 'κεῖ ψηλὰ τὰ τὴν κρεμάσω
Νὰ τὴν κοιτάζω βράδυ καὶ πρωτὶ
Γιατὶ φοβᾶσαι μήπως σὲ ξεράσω.

Μὰ ἐγὼ μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς
Ἔχω γὰρ σένα ἐκκλησιὰ χτισμένη
Κε' ἐκεῖ τὴ λατρευτὴν εἰκόνα σου
Τὴν ἔχω γὰρ στολίδι κρεμασμένη

Καὶ κάθε ποῦ μεγάλη καὶ τρελλὴ γιορτὴ
Νοιώθω πῶς ἔχει ἡ φτωχὴ καρδιά μου
Στολίζω μὲ στεφάνι τὴν εἰκόνα σου
Πλεγμένο ἀπὸ τὰ αἰσθηματὰ μου.

Ἀρτεμιδία Ι. Λανδράκη



Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Σπινθῆρος» λογίζεται εὐτυχῆς δημοσιεύουσα τὴν εἰκόνα τοῦ διαπρεποῦς καὶ ἐμπνευσμένου λογίου κ. Δ. Ι. Καλογεροπούλου, διευθυντοῦ τοῦ παγκοσμίου φήμης καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ «Πανακοθήκη», συγγραφέως πολλῶν γλαφυρῶν διηγημάτων καὶ τῶν ἐξόχων «Χρυσανθήμων», ἡμῶν δὲ πολυτίμου συνεργάτου.

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΝΟΣΤΟΣ

Ἐν ὄνειρον ἀόριστον, εἰς πόθος γιγάντιος, χαρόμενος εἰς πέλαγος βαυκαλημάτων. Κάτι μοῦ πιέζει τὴν ψυχὴν, μοῦ θολώνει τὸν νοῦν. Ἐν αἶσθημα τὸ ὅποσον μὲ ἐκμηδενίζει, ἀλλὰ καὶ μὲ μεγαλύνει. Ζητεῖ καὶ γὰρ μοῦ ἀρπάσῃ καὶ ἐν τούτοις εἶνε μεγαλόδωρον.

Αἰσθάνομαι ἐγγὺς μου ἓνα θροῦν.

Πόθος ἔρωτος εἶνε, ὅστις μὲ ὠθεῖ πρὸς τὸ ἀγνωστον ἢ προαἰσθημα πέρθον;

Ὡ βάθη τῆς ψυχῆς. Σὰς ἀγαπῶ ἀλλὰ καὶ σὰς φοβοῦμαι.

Νοσταλγία γέρει τὸν νοῦν εἰς παλαιὰς ἀναμνήσεις.

Μόνος, εἰς ξένην γῆν, διψῶ ἀφοσίωσιν.

Ζητῶ καὶ γὰρ ἀγαπήσω, καὶ γὰρ ἐραγκαλίσθῶ.

Μίαν μορφὴν, μίαν ψυχὴν.

Ἡ ὁποία γὰρ μὲ ἐννοῇ, γὰρ μὲ παρηγορῇ, γὰρ μὲ ἐμπνέῃ.

Ζητῶ ποιήσιν, μέθην ζητῶ αἰσθήσεων.

Ποία θὰ εἶνε ἡ εὐτυχὴς ἐκείνη, ἡ ὁποία θ' ἀγοράσῃ τὴν ψυχὴν μου μὲ ἓν μεδίωμα;

Μὲ περισφίγγει ἡ ἀπογοήτευσιν.

Δήμιος, ἀλυσσοδένει τὴν ψυχὴν.

Καὶ περιμένω, πάντοτε περιμένω τὸν ἄγγελον ὅστις θὰ μ' ἀνοίξῃ τὴν χρυσόστεφάτωτον πύλην τοῦ Ἑρωτος, συντρίβων τὰ δεσμά μου.

Ζητῶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐρίσκω εἰς δύο ἄνθη. Μοῦ τὰ ἔδωκεν ἡ ἴδια. Ὡ, μὲ στηρίζουν τὰ ἄνθη αὐτά, μὲ ὁδηγοῦν πολὺ μακράν, ὅπου ἐκείνη ἐξησφάλισε τὴν ἀθανασία τοῦ πνεύματος.

Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου μὲ προσεγγίζει εἰς τὰ ἀβασίλευτα πλάτη τοῦ ἀπείρου.

Κάτι τι μοῦ γέρει εὐτυχίαν. Ποιῶ διὰ τὸν χωρισμόν της καὶ οἱ δύο πόνοι ἀποτελοῦν μίαν χαράν.

Ὡ βάθη τῆς ψυχῆς. Σὰς ἀγαπῶ, ἀλλὰ δὲν σὰς φοβοῦμαι πλέον...

Ἀθῆναι.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Τοῦ κόσμου ἡ πεντάμορφη

Χτενίζεται Νεραΐδα

Καὶ λάμπει πλειότερο ὁ γιालὸς

Ἀπὸ τὴν ὁμορφάδα.

Μά, ὠϊμένα ἄπὸ τὰ δάχτυλα

Σεφεύγει της καὶ πέφτει,

Πέφτει τὸ δαχτυλίδι της

Μέσ' στὸ γιालὸ καθρέφτη.

Ὅλοι βουτᾶν οἱ διαλεχτοὶ

Κι' ὅλοι οἱ παληκαράδες

Μὰ εἰν' τ' ἀκρογιάλι τρῖσβαθο

Κι' ἄλλοι στοὺς βουτηχιάδες.

Χρῖστος Βαρλένης



ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΟΥΤΩΝ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΣΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΙ

Α'. Ἐν τῇ κοινῳνίᾳ



Ἐπὶ τῇ κοινῳνίᾳ τῆς σήμερον ἔθιμα, αἵτινα

δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πῶς παραμένον-
σιν εἰσὶ σεβαστά, αὐτὰ

προϊόντα πνεύματος μὴ ἀποσπαργανωθέντος ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ζήσαντα ὑπὸ τὴν ὁμί-
λῃν τῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ συνει-
δήσει ἐγκεκαυγμένης τότε ιδέας

περὶ ἀνθρωπίνης ἀνισότητος, ἐνώ-
πιον τῆς πνευματικῆς αἰθρίας τῆς
σήμερον καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν

δικαιωμάτων τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος ὡς συμ-
φύτων τῶ ἀνθρώπῳ δικαίων.

Τὰ ἔθιμα εἶνε σεβαστά, ἐφ' ὅσον τηροῦνται ἐπὶ ἀσθηρῶς λογικῆς, ἀλλ' ὅταν ἀρχονται καὶ ἀ-
δικοζόμενα ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ὁλον ἐκπολι-
τιζομένης ἀνθρωπότητος, δὲν δύνανται πλέον νὰ
εὐρώσι θέσιν ἐν τῇ εὐρώστῳ διανοίᾳ.

Ἐθιμα βασιζόμενα ἐπὶ ἀδικίᾳ ἀλλ' ἰσχυρῶν
προλήψεων ἔσχον καὶ ἔχουσι πολλὰ ἐν ταῖς κοι-
νωνίαις θύματα. Ἐν τῶν θυμάτων τούτων ὑ-
πῆρξε δυστυχῶς καὶ ἡ γυνή.

Ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ἵνα ἀπὸ τῆς θρη-
σκείας ἀρξώμεθα, κατέρριψε τὸ μεσότοιχον τὸ
ὁποῖον ἡ ἐγωϊστικὴ χεὶρ μερίδος τινος τῶν λογι-
κῶν δημιουργημάτων εἶχε κακοτέχνως κατα-
σκευάσει μεταξὺ τῆς ἐν γένει ἀνθρωπότητος.

ὑπὸ τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ χεῖρα κατέπεσε τὸ σα-
θρᾶς βάσεως μεσότοιχον τοῦτο καὶ οἱ πάντες ἐν
Χριστῷ ἐξισώθημεν. «Ὁὐκ ἔστι Ἰουδαῖος οὐδ' Ἕ-
λλην, οὐκ ἔστι δούλος οὐδ' ἐλεύθερος, οὐκ ἔστι
ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓσπε ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ» λέγει ἡ Καινὴ Διαθήκη.

Ἡ ἀπόλυτος τελειότης, ὁ δημιουργὸς ἡμῶν
ἐν τῇ ιδιότητι Αὐτοῦ ὡς δικαίου ἐπροίκισε πάντα
τὰ λογικὰ πλάσματά Του διὰ τῆς αὐτῆς πνευμα-
τικῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ Υἱὸς Αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὸν
κόσμον κατέρριψε τὸ χώρισμα τὸ ὁποῖον σφα-
λερὰ ἀνθρωπίνῃ ἀντίληψι καὶ μεροληπτοῦσα
κρίσις εἶχε στήσει μεταξὺ ἐλευθέρου καὶ δούλου,
ἀνδρὸς καὶ γυναικός.

Ἡ θρησκεία ὅθεν δὲν θεωρεῖ τὴν γυναῖκα
ὡς πνευματικῶς κατώτερον ὢν μεταξὺ
τῶν λογικῶν δημιουργημάτων.

Καὶ ἤδη ὡς ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀρχαιότητα
καὶ ὡς συμβουλευθώμεν τὰ πορίσματα μεγάλων
διανοιῶν ἀνεληθουσῶν πολλὰς βαθμίδας ἐν τῇ
κλίμακι τῆς πνευματικῆς τελειότητος, ὡς μελεή-
σωμεν τὰς κρίσεις τῶν μεγάλων τῆς πατρίδος
μας φιλοσόφων.

Ὁ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους Πλάτων ὑπῆρ-
ξεν ἐκεῖνος ὅστις ἀφῆκε πρῶτος ἕνα κρίκον
ἀπὸ τὰς βαρεῖας ἀλύσεις, αἵτινες χαλκυνθεῖσαι
ὑπὸ ἰσχυρῶν προλήψεων ἔχουσιν πηγὴν τὸν
ἐγωϊσμόν περιέβαλλον καὶ ἐπωδύνως ἐπέεζον τὴν
λεπτὴν γυναικεῖαν χεῖρα.

Ἀλλ' αἱ περὶ γυναικὸς ιδέαι τοῦ Πλάτωνος
μετέχοισαί πως τῶν κοινωνιστικῶν θεωρειῶν
ὡς πρὸς τὸν τοῦ γάμου θεσμόν ἀνεσκευάσθησαν
ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, θεωροῦντος τὴν ἡθικὴν
ὡς τὴν βάσιν πάσης ἀληθοῦς πολιτείας. Ὁ δαι-
μόνιος οὗτος ἀνὴρ ἀνεγνώρισε μὲν τὰ ἐν τῇ κοι-
νωνίᾳ δικαιώματα τῆς γυναικός, ἀλλὰ δυστυχῶς
μεθ' ὅλην τὴν διανύσιν αὐτοῦ διάνοιαν δὲν κατώρ-
θωσε νὰ φανῇ ἀνώτερος τῶν προλήψεων τῆς
ἐποχῆς του. «Ὁ μὲν γὰρ δούλος ὅλος οὐκ ἔχει
τὸ βουλευτικόν, τὸ δὲ θῆλυ ἔχει μὲν ἀλλ' ἄκυ-
ρον» ὁ δὲ πᾶς ἔχει μὲν ἀλλ' ἀτελές». Ἀριστοτέλ.
Πολιτικά Α. ε' § 6.

Ἡ ἀνάνησις τῶν ὀλίγων τούτων γραμμῶν ὁ-
ποῖον ὀδύνης αἰσθημα διεγείρει εἰς τὴν καρδίαν παν-
τὸς ἀμερολήπτου κριτοῦ τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν!

Παραδέχεται ὁ τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφος ὅτι
ἡ γυνή ἔχει τὸ βουλευτικόν, ὅτι ἐπροι-
κίσθη δηλονότι ὑπὸ τῆς φύσεως μὲ τὴν δύ-
ναμιν τοῦ σκέπτεσθαι, ἀλλὰ τοῦτο, ἐπιπροσθέ-
τει, εἰν ἄκυρον, τουτέστι στερεῖται κύ-
ρους ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας. Κατὰ ταῦτα κα-
λῶς πράττει ἡ κοινωνία μὴ ἀναγνωρίζουσα εἰς
πάντας ἐξ ἴσου τὴν ὑπὸ τῆς φύσεως δοθεῖσαν
πνευματικὴν δύναμιν. Ἀλλ' ὑπὸ τὰς φράσεις
ταύτας δὲν ἀνακαλύπτει τις εὐκόλως μέγαν ἐγωϊ-
σμόν ἀξιοῦντα καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φύσεως ἔργα νὰ
ἐξαρτήσῃ ἐκ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ἢ μὴ καὶ δὲν
ἀνευρίσκει τὸ πῶμα τῆς γυναικὸς πιπτούσης ὑπὸ
ρωμαλαίαν δολοφόνον χεῖρα ἣν ὥπλισε καὶ πάλ-
ιν ὁ ἐγωϊσμός;

Ὁ φιλόσοφος λίαν εὐφυνῶς παρασιωπᾷ τὸν
λόγον δι' ὃν τὸ τῆς γυναικὸς βουλευτικὸν θεω-
ρεῖται ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄκυρον.... ἀλλ' αὐτὸς
ὁ ἴδιος προσομολογεῖ ὅτι διὰ τὰ ἦνε ἡ πολιτεία
σποῦδαία ἀνάγκη καὶ αἱ γυναῖκες νὰ ὡσι-
σπουδαίαι. Ἀλλὰ πῶς δύνανται νὰ καταστῶσι

σπουδαῖαι ὅταν ἡ σκέψις αὐτῶν δὲν ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῆς κοινωνίας καὶ ἡ μεγαλοφυΐα πολλῶν ἐξ αὐτῶν καταπολεμεῖται καὶ καταπνίγηται·

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης περιπίπτει εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὰς ιδίας αὐτοῦ ιδέας.

Ἡ γυνὴ δὲν στερεῖται τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα ἀπαιτοῦνται ὥπως κατελάβη τις περιφανῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ θεοῖν, εἶνε τοῦναντίον ἡρώεις φέρονσα ὡς ἀσπίδα μὲν τὸ ἡθικὸν ἐν τῇ φύσει, ὡς κράνος δὲ τὴν ἔξοχον αὐτῆς δευδέρκειαν καὶ ἀντίληψιν. Ἄν δὲ αἱ ἰσχυραὶ κατ' αὐτῆς προλήψεις αἱ ὁλονέν πρὸ τῆς λογικῆς υποχωροῦσαι δὲν ὑφίσταντο ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος δι' ὁπόσους θήλεις Ἀριστοτέλης, Θουκυδίδας, Εὐρπίδας, Ἰπποκράτης, Πινδαρός καὶ Πυθαγόρας ἤθελε καυχᾶσθαι σήμερον ἢ Ἑλλάς!

Αὐτοτυχῶς πολλὰς ὑσιπέτιδες γυναικεῖαι διάνοιαι γεννηθεῖσαι ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ γυναικωνίτου κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν προλήψεων νὰ κρατῶνται ἐν αὐτῷ δέσμῳ.

Ἡ Λεοβία Σαπφὼ ἀψηφίσασα τὰς κατ' αὐτῆς ἐκτοξεύεισας συγκοιταντίας ἔνεκα τῶν ἐκκεντρικῶν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἰδεῶν τῆς ἀήλθεν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν μεταξὺ τῶν μεγάλων Ἑλλήνων ποιητῶν, συγκатаριθμηθεῖσα διὰ τοῦτο καὶ μεταξὺ τῶν ἐννέα Μουσῶν.

Ἀναμνήριστον λοιπὸν τυγχάνει ὅτι ἡ γυνὴ ἐλευθερομένη τῶν σημερινῶν ἀλύσεων δύναται νὰ δράσῃ ἐπιτυχῶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δεόν νὰ τύχῃ ἱκανῆς μορφώσεως.

Αὐτοτυχῶς οἱ πολλοὶ ἀπομακρύνουσι τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ εὐεργετικοῦ τῆς παιδείας φωτός. Ἄλλ' ἀπομακρύνοντες αὐτὴν τῆς παιδείας δὲν δύνανται νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτῆς τὸ δικαίωμα τοῦ σκέπτεσθαι καὶ εἶνε γὰρ στὸν ὅτι ὅταν ἡ σκέψις δὲν χαλινωγέται ὑπὸ ἀνεπτυγμένης διανοίας ἂν δὲν παρεκτραπῇ δὲν θὰ δυνήθῃ ὁμῶς καὶ νὰ παραγάγῃ τι ἄξιον λόγου.

Ἡ στερομένη παιδείας γυνὴ μὴ δυνάμενη νὰ ἀσχοληθῇ εἰς ἔργα σπουδαιότερα ἐξ ἀνάγκης καὶ παρὰ τὴν ἀγαθὴν ἐν τῇ φύσει θὰ ἀσχοληθῇ εἰς μάταια καὶ ἐπιζήμια διὰ τε τὸ βαλάντιον τοῦ συζύγου τῆς καὶ δι' ἑαυτὴν ἀκόμη. Θὰ ἀσχοληθῇ εἰς ἔργα οὐτιδανὰ, ἅτινα τοσοῦτον καταβιάζουσιν αὐτὴν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἀνδρός, ὥστε διὰ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν θέσιν εἰς ἣν ἡ φύσις τὴν ἀνέγαγε, καταφεύγει εἰς μέσα ματαιότητος, μέσα φιλοσεκείας, ἅτινα παρὰ μὲν τῇ ὁμοφύλῳ αὐτῆς τῇ ὁμίλῳ ἀρχῆς κεκτημένη διεγείρουσι τὸν οἶκον καὶ διαστέλλουσι τὰ χεῖλη εἰς εἰρωνικὸν μειδίαμα, παρὰ δὲ τῷ ἀνδρὶ — κατὰ παραδόξον ἀντίθεσιν — τῷ ἔγκυρῳ βουλευτικῷ κεκτημένῳ ἐμποιοῦσι τοιαύτην δυστυχῶς ἐντύπωσιν — πρόκειται περὶ τῶν ἀποτελούντων τὸν κανόνα καὶ οὐχὶ τὰς ἐξαιρέσεις — ὥστε νὰ κρατῶσιν αὐτὸν δέσμιον πρὸ τῆς ἐικό- νος ταύτης τῆς ματαιότητος, ὡς ἄλλον Ἡρακλῆ

πρὸ τῆς Ὀμφάλης.

Ἡ γυνὴ εἶνε ἐπιδεκτικὴ σοβαρᾶς μαθήσεως δεῖγμα τοῦ ὁποίου εἶνε ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι μεθ' ὅλας τὰς προλήψεις αὐτῶν ἐφαντάσθησαν τὴν σοφίαν ὑπὸ γυναικεῖαν μορφήν ὀνομάσαντες αὐτὴν Ἀθηνᾶν.

Ἄν εἶνε λοιπὸν δίκαιον νὰ θεωρῇται καὶ σήμερον ἔτι ὑπὸ πολλῶν ἡ ὑψηλὴ τῆς γυναικὸς μόρφωσις ὡς ἐν τῶν οὐχὶ ἀπολύτου ἀνάγκης κοσμημάτων δι' ὧν περιβάλλει τὸ ἑαυτῆς σῶμα, ἢ δὲ λέξις γυνὴ νὰ σημαίη ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ λαοῦ ὄργανον μηχανικὸν πρὸς διαιώρησιν καὶ μόνον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἄν εἶνε δίκαιον νὰ ἀποστερηθῇ τῶν φυσικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος διατιθεμένου πρὸς τοῦτο μέσον παρανόμου, τῆς ἀπαλλοτριώσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ πλοῦτος.

Ἡ γυνὴ τῆς σήμερον εἶνε ἐνεργὸν τῆς κοινωνίας μέλος· δὲν εἶνε πλέον ἡ κατάκλειστος ἐν τῷ γυναικωνίτῳ τοῦ Ἀσιννοῦ, οὔτε ἡ δούλη τοῦ Ρωμαίου πολεμιστοῦ, οὔτε ἡ παρημελημένη ἐντελὴς ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου, οὔτε ἡ πρὸ τῶν ὀμμάτων πάτων γυνὴ ἐκγυμναζομένη Σπαρτιάτις. Εἶνε σεβαστὸν τῆς κοινωνίας μέλος, κεκτημένον ἰδιοκτησίαν ἣν ὡς κόρη ἢ χήρα ἐλευθέρως διαχειρίζεται, εἶνε ἄτομον ἐλεύθερον δυνάμενον νὰ διδάσκῃ, νὰ συγγράφῃ, νὰ χειρίζεται ἐπιτηδεῖας τὴν σμίλην καὶ τὸν χρωστήρα.

Διαρρηχθέντων ἤδη τῶν ὑψηλῶν τειχῶν, ἅτινα αἱ προλήψεις τῶν παλαιῶν χρόνων ἔθετον πέριξ τοῦ οἴκου τῆς γυναικὸς δὲν ὑπολείπεται πλέον ἢ ἡ εὐρεῖα πνευματικὴ αὐτῆς μόρφωσις ὥπως λάβῃ καὶ αὕτη ἐνεργὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θεοῖν.

Ὁ σοφὸς Ἀγγλὸς οἰκονομολόγος John Stuart Mill μεριμνῶν περὶ τῆς ἐν γένει βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς συνέγραψεν ἀξιόλογον πραγματείαν κατὰ τὸ ἔτος 1861 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ καθυπόταξις τῶν γυναικῶν» δι' ἧς ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἐν τῇ κοινωνίᾳ σχέσεις τῶν δύο φύλων, αἱ καθυποτάσσουσαι τὸ ἐν εἰς τὸ ἕτερον αὐτῶν εἶνε πλημμελεῖς ὡς κωλύουσαι τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὡς τοιαῦται πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐντελοῦς ἐξισώσεως.

Ἄς δράσῃ λοιπὸν ἡ γυνὴ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὥς κάμῃ ἐν αὐτῇ χρῆσιν καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς δυνάμεων, τῆς δεξιότητος, τῆς λεπτῆς ἀντιλήψεως, τῆς ἐμφύτου καλαισθησίας τῆς καὶ τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν λεπτοφύων τῆς δακτύλου. Ἀντὶ δὲ νὰ προσπαθῇ διὰ τῆς φαιδρότητος καὶ τῶν τρυφερῶν αὐτῆς λόγων μένουσα ἐν τῷ οἴκῳ νὰ διασκεδάξῃ τὰ μελανὰ τῆς μελαγχολίας νέφη τὰ ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῇ καρδίᾳ τοῦ πατρὸς ἢ συζύγου αὐτῆς ἐνίοτε σκηματιζόμενα, λόγῳ μεγάλης πνευματικῆς κοπώσεως ἐν τῷ ἀτέρμονι τοῦ βίου ἀγῶνι ἢ καὶ οἰ-

ΕΚ ΤΟΥ «S. LOND»



Ο ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ

Εκδόσεις M^{me} Virginie Demont-Breton

κονομικῆς ἐνίοτε δυσχερείας, ἃς ἀποσκορακίζει μᾶλλον διὰ τῆς ἐργασίας τῆς τὰ νέφη ταῦτα, ἅτινα βεβαίως σκιαζοῦσι τὸν οἶκόν τῆς ἀπὸ τὰς γλυκείας ἀκτῖνας τοῦ τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας ἡλίου, προλαμβάνουσα τὴν συμπτύκνωσιν αὐτῶν τούτων τῶν δηλητηριωδῶν ἀτμῶν, οἵτινες ἀνερχόμενοι ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τῆς κοινωνικῆς βιοπάλης σχηματίζουν τὰ ἀπειλητικὰ ταῦτα διὰ τὸν οἶκόν τῆς νέφης.

Ἀντὶ δὲ νὰ υποβάλληται εἰς τὴν σκληρὰν ἀνάγκην τοῦ νὰ παρουσιάξῃ εὐθυμον ὅψιν ἀπέναντι τῶν θλίψεων τοῦ συζύγου τῆς παῖδουσα οὕτω ὁ ὅ λ ο γ ὁ π ο κ ρ ι τ ο ῦ, — διότι βεβαίως καὶ αὐτῆς ἡ καρδιά θὰ συμμετέχῃ τοῦ πόνου — καὶ ἀντὶ νὰ καταστέλλῃ τὰ δάκρυά τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅπως δώσῃ θέσιν εἰς τὸ βεβιασμένον ἐκείνο μειδίαμα διὰ τοῦ ὁποίου ζηεῖ νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ, διατὶ νὰ μὴ καταστέλλῃ ἐν τῇ γενέσει τῶν αὐτὰς μᾶλλον τὰς θλίψεις καὶ νὰ μὴ καθίσταται ἡ κορητὶς τῆς εὐδαιμονίας τοῦ οἴκου τῆς, ἀφ' ἐνὸς μὲν παρέχουσα τρυφεράς εἰς τοὺς οἰκέτους τῆς μερίμνας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνεισφέρουσα τὸν ὀβολόν τῆς εἰς τὸ οἰκογενειακὸν ταμεῖον διὰ τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς δράσεως εἰς ἔργα ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν οἰκογενειακῶν τῆς φροντίδων; Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐνασχόλησις τῆς γυναικὸς δὲν ἀποκλείει τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ὑψηλῶν αὐτῆς καθηκόντων.

Ἡ δραστηριὰ γυνὴ ἡ ἀπεκδυομένη τὰς τρυφὰς τῆς Ἀσιάτιδος ἔξει εἰς δύναται καὶ τὰ τοῦ οἴκου τῆς ἐπιδεξιώς νὰ διενθύνῃ, ἔχουσα βεβαίως ὡς κανόνα τὴν ἀπλότητα καὶ τὰ ἔξι, καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐπικερδῶς νὰ ἐργάζεται.

Ἐργαζομένη δὲ οὕτω ἡ γυνὴ δύναται κάλλιον νὰ σεβασθῇ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου τῆς θυσιαζόμενον καθ' ἑκάστην χρῆμα καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ ἔτι μᾶλλον τοὺς πνευματικὸς ἢ σωματικὸς αὐτοῦ μόχθους πρὸς οὓς ἀντισταθμίζεται πᾶν τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ προσκομιζόμενον.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν μεγάλων τούτων ἀρετῶν, ἃς ἡ ἐργασία ἀναπτύσσει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γυναικὸς καὶ πλὴν τοῦ ὕλικου πλοῦτου ὃν τῇ παρέχει ἐξευγενίζει καὶ ἀνυψώνει αὐτὴν ὑπὸ πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἔποψιν.

Ὁ ἐργαζόμενος στερεῖται χρόνον ὅπως κατατρήψῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς δυνάμεις του περὶ ἀντικείμενα ἀλλότρια, ὥς πολλὰκις καὶ ἐπιβλαβῇ. Εἰς τὴν ἐργασίαν παρομαρτεῖ οὐ μόνον οικονομικὴ ἀλλὰ καὶ ἠθικὴ εὐδαιμονία.

Ἡ γυνὴ ἐρχομένη εἰς συνάφειαν πρὸς τε τὰς ὁμοφύλους καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρὸν φύλον γνωρίζει αὐτοὺς ὑπὸ τὴν πραγματικὴν τῶν ὅψιν. Δὲν βλέπει μόνον ἐνώπιόν τῆς τὴν φιλομειδῇ ἐπισκέπτριαν καὶ τὸν τόσον φιλόφρονά ἐπισκέπτην,

ἀλλὰ συναντᾷ αὐτοὺς ἐν τῇ βιωτικῇ παλαίστρᾳ, ἐκεῖ ἐνθα ἀποκαλύπτεται ὁ ἀληθὴς ἐκάστον χαρακτήρ. Οὕτω μαθητὴν νὰ ἀναζητῇ τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ὅψιν ἀποβάλλουσα τὴν παιδικὴν εὐπιστίαν καὶ ἀποκτῶσα τὴν ἀληθῆ κοινωνικὴν πείραν, ἥτις ἀφ' ἐνὸς μὲν ποικίλας τῇ προσδίδει γνώσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν θωρακίζει ἀπέναντι τῶν κινδύνων εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἐν αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ τῆς κεκλεισμένης δύνατον νὰ ὑπόκηται.

Ἡ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐργασίᾳ αὐτῆς οὐδὲν ἠθικῶς ἁτοπον δύναται νὰ παρουσιάσῃ. Καὶ ἐξ ἄλλου διατὶ νὰ διαστάσῃ ἡ κοινωνία ἐν τῇ παραδοχῇ τῆς ἐν τηλεγραφικῷ ἐπὶ παραδείγματι γραφεῖς συνεργασίας ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς πνευματικῶς ἀνεπτυγμένων καὶ ἠθικῶς μεμορφωμένων, ἀφοῦ ἀδιστάκτως παρεδέχθη καὶ ἐπέτρεψε τὴν συνεργασίαν τοῦ ἀγροίκου χωρικοῦ μετὰ τῆς ἁμαθοῦς χωρικῆς ἐν τῷ ἀγρῷ, τοῦ ἀπαιδεύτου ἐργάτου μετὰ τῆς πτωχῆς ἐργάτιδος ἐν τοῖς ἐργαστασίοις;

Ἡ τρυφὴ Ἀσιάτις γυνὴ καλύπτει τὸ πρόσωπον διὰ πικρῆς καλύπτρας, ἡ δραστηριὰ τῆς Ἀντικῆς Εὐρώπης κάτοικος ἔχει τὸ εὐνὲς αὐτῆς μέτωπον γυμνὸν καὶ ὑψηλόν. Καὶ εἶνε γνωστὸς ὁ βίος ἀμφοτέρων ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἐπιτρέψατε εἰς τὴν γυναῖκα, ἀφοῦ εἰς τὸ συμφέρον σας, αὐτὴ ἡ τοῦ οἴκου σας εὐημερία ἐπιβάλλει τοῦτο, νὰ μετέρχεται ἐπαγγέλματα ἅτινα τυγχάνωσι προσφύστερα τῇ γυναικεῖᾳ ιδιοφυίᾳ καὶ δεξιότητι.

Ἡ γυνὴ ὡς φαρμακοποιός, ὡς ὑπάλληλος ἐν τοῖς γραφείοις σιδηροδρόμων, τηλεφωνείων, τηλεγραφείων, ὡς ἔμπορος ὑφασμάτων καὶ εἰδῶν νεωτερισμοῦ, ὡς χρυσοκόμος, ὑελωπώλης, ὥρολογιοποιός, μυροπώλης, βιβλιοχαρτοπώλης, παραγγελιοδόχος, βιομήχανος κτλ. δύναται ἄριστα νὰ εὐδοκιμήσῃ, ὅπως εὐδοκιμεῖ καὶ ὡς ἱατρός, ὡς συγγραφεύς, ὡς καθηγήτρια, ὡς ζωγράφος, ὡς γλύπτρια, ὡς ποιήτρια.

Ὁ Legouvé εἰς τὸ περὶ οικονομικῆς καταστάσεως τῶν γυναικῶν σύγγραμμα αὐτοῦ ἀναγράφει: «Τί πράττονσιν εἰς τὰ καταστήματα μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ εἰδῶν νεωτερισμοῦ πάντες οἱ ἀκμαῖοι οὗτοι νεανίαι, οἵτινες τοὺς σπιβαροὺς αὐτῶν βραχίονας μεταχειρίζονται εἰς τὸ νὰ πηχομετρώσιν ὑφάσματα καὶ νὰ ἐκτυλίσσωσιν ταινίας; Ἀπομακρύνθητε, κύριοι, ἀπομακρύνθητε! Οὐ μόνον ἐν τῇ ἀρμοζούσῃ ὑμῖν θέσει δὲν εὐρίσκεσθε, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀρπάζετε».

Παρέχετε λοιπὸν εἰς τὰς γυναῖκας τὰ μέσα νὰ ἐργασθῶσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐξαρτῶνται κατὰ μέγα μέρος ἡ οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία, ἡ πνευματικὴ καὶ ἐνίοτε ἡ ἠθικὴ τῆς γυναικὸς κατάστασις, ἡ μετὰ πλείονος ἐπιδεξιότητος ἐπιτέλεσις πολλῶν κοινωνικῶν ἔργων, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ προαγωγὴ τοῦ ἐθνικοῦ

πλούτου ἀφοῦ πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ θὰ διατίθενται καὶ αἱ γυναικεῖαι χεῖρες.

Αἱ ἀξιώσεις ἡμῶν δὲν μετέχουσιν ἐγωῖσμου, οὔτε ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἀνατροφὴν φυσικῶν θεσμῶν ἢ τὴν πολυθρόνην χειρὰ φέτι σιν ὑπὸ τὴν εὐρείαν αὐτῆς ἐννοίαν, ἀποβλέπουσι μόνον εἰς τὴν θεραπείαν μιᾶς ὁσμῆς ἀναφανομένης ἀνάγκης, τοῦ νὰ μὴ μένωσιν ἐν νηπιώδει καταστάσει ἢ ἐν ἀδρανείᾳ αἱ πνευματικαὶ τῆς γυναικὸς δυνάμεις καὶ ἡ φυσικὴ αὐτῆς ἐπιδεξιότης, ἀλλὰ καταπατομένον ταπεινῶν προλήψεων νὰ ἀνυψωθῇ ἡ γυνὴ εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῇ ἐν τῇ κοινῇ θέσει.

Θέσατε τὴν γυναῖκα ὑμῶν τόσον ὑψηλὰ ὥστε νὰ μὴ τολμᾷ νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς, λέγει λίαν προσφυῶς ὁ Jean Barancy.

Ἡ ὁρρανὴ κόρη προστάτις ἐνίοτε οἰκογενείας καὶ ἡ ἀπροστάτευτος χήρᾳ μετερχομένη ἐν ἐκ τῶν ρηθέντων ἐπαγγελμάτων ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀναπτύξεως ἀποσοβεῖ τὸ ἀπειλη-

τικὸν τῆς πτωχείας φάσμα, καταλαμβάνουσα δὲ σεβαστὴν ἐν τῇ κοινῇ θέσιν σινειθίζει αὐτὴ πρώτη νὰ ἀποδίδῃ σεβασμὸν πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀποσκορακίζουσα οὕτω τὸν ἐκ τῆς ἐνδεΐας καὶ ἀργίας κίνδυνον, ὅστις ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἐπαπειλεῖ πολλοὺς ἀσθενεῖς χαρακτήρας.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε ἱκανὰ πρὸς κατάδειξιν τῶν ὀφελειῶν, ὡς ἡ ἐν τῇ κοινῇ ἀνακήρυξις τῶν γυναικείων δικαιωμάτων δύναται νὰ ἐπιφέρῃ.

Ἦδη ἐξετάσωμεν τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ δικαιώματα αὐτῆς, ἱστορικῶς μόνον ἀναφέρονσαι τὰς περὶ αὐτῶν ἐξέτε, θείας κρίσεως ἐπιφυλασσόμεναι δὲ νὰ διατυπώσωμεν κατόπιν τούτων καὶ τὴν ταπεινὴν ἡμετέραν, ἥν ἐκ τῶν προτέρων ὑποσκόμεθα οὐκ ῥηξικέλευθον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ὡς πολιτίδος.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ Ι. ΔΑΝΔΡΑΚΗ

Ἡ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑ-ΣΟΦΙΑΣ

(Διάλογος)

— Μαρούλα μου, ποιά εἶν' αὐτὴ ἡ ζωγραφιὰ ἡ παρῶρια,

Ὅπου κρατᾷς στὰ χέρια σου καὶ τὴν τηρᾷς μὲ θλίψη,

Καὶ τρέχουνε τὰ μάτια σου σὰν τὸ μαργαριτάρι;

— Παιδί μου, εἶν' ἡ Ἀϊ—Σοφιά, τὸ μέγα Μαραστήρι,

Ποῦχε Σταυρὸ ἔταν καιρὸ στὸν τροῦλό της ἀπάνω,

Καὶ τετρακόσια σήμαντρα, κι' ἐξήντα δυὸ καμπάνες

Καὶ Πατριάρχες λειτουργοὺς καὶ Βασιλιᾶδες ψάλτες...

.... Παιδί μου, κλαίω γιὰ τὸ Σταυρὸ ποῦ εἶταν στὸν τροῦλο ἀ-

καὶ τώρα μισοφέργαρο στὸν τόπο του φωλιάζει, [πάνω,

Παιδί μου, γιὰ τὰ τέσσερα καμπαναριά της κλαίγω,

Πῶγειναν τέσσερα τζαμιά, θεώρατα μεγάλα....

Κλαίω, ποῦ δὲν εἶν' Ἐκκλησιὰ ἡ Ἀϊ—Σοφιά μας πλέον!

— Καὶ πῶς, μαρούλα μου γλυκειά, καὶ πῶς, καλή μου μάρα,

Ἐγρεῖ ἡ Ἐκκλησιὰ τζαμι καὶ διώχτηκε ὁ Σταυρὸς μας;

— Ἦρθ' ἕνας χρόνος δίσεφτος καὶ μιὰ ὠργισμένη μέρα,

Κι' ἀνταμωθήκατε τὰ δυό, κι' ἔγρεῖ ὀργὴ Κυρίου,

Κι' ἐκεῖ ποῦ πολεμοῦσανε οἱ Ἕλληνες κι' οἱ Τοῦρκοι,

Σκοτώθηκεν ἡρωϊκὰ ὁ Ἀντοκράτοράς μας,

Καὶ μπῆκε ὁ Τοῦρκος νικητὴς στὴν ξακουσμένη Πόλη,

Καὶ σκλάβωσε τὸν τόπο μας τὴ δόλια μας Πατρίδα,

Ποῦ εἶταν ἡ πλιδὴ ἐνδοξὴ κι' ἡ πλιδὴ τραγὴ τοῦ Κόσμου!

Τότε, παιδί μου, ὁ ἐχτρός, ὁ νικητὴς Σουλτᾶνος,

Πέταξε κάτω τὸ Σταυρὸ, ποῦ εἶταν στὸν τροῦλο ἀπάνω,

Καὶ στήλωσε στὴ θέσιν του τὸ μισοφέργαρό του,

Γκρέμισε τὰ καμπαναριά, τὰ μαρμαροχτισμένα,

Μ' ὅλα τὰ σήμαντρα μαζί καὶ τὰς καμπάνες ὅλες,

Κι' ἔχτισε τέσσερα τζαμιά θεώρατα, μεγάλα,

Σὰ λόγχες, γιγαντόλογχες, ἀκονισμένες ἄσπρες,

Ποῦ στέκουν πὸ τὰς τέσσερες μεριές καὶ τὴ φυλάγουν

Μὴν ξαναγεῖν Ἐκκλησιὰ καὶ Χριστιανείη πάλι.

— Μὴν κλαῖς, μαρούλα μου γλυκεῖά, μὴν κλαῖς, καλή μου
 Κι' ἐγὼ θὰ γέλω ἀρχηγός, ὅταν θὰ μεγαλώσω, [μᾶτα
 θάχω χρυσὰ φορέματα καὶ περικεφαλαῖα
 Καὶ στράτευμα ἑλληνικόν, πεζοῦρα καὶ καβάλα,
 Καὶ θὰ κινήσω μιὰν αὐγὴν ρὰ πάγω γιὰ τὴν Πόλιν.
 Ἐκεῖ θ' ἀνοίξω πόλεμο καὶ τὴν Τουρκία θὰ διώξω,
 Καὶ θάμπω μέσα νικητὴς στὴν ξακουσμένη Πόλιν.
 Γέλα, μαρούλα μου, μὴν κλαῖς! Ἀλήθεια σοῦ τὸ λέγω!
 Τότε θὰ πᾶω στὴν Αἴ—Σοφία, σὺ μέγα Μαραστίρι,
 θὰ ρίξω κάτω τὰ τζαμιά καὶ θὰ πετάξω πέρα
 Τὸ ἄγριο μισοφρέγγαρο, ἀπὸ τὸν τροῦλο ἀπάνω,
 Καὶ τὸ χρυσὸ μας τὸ Σταυρὸ στὴ θέση του θὰ βάλω,
 Γιὰ νάμπῃ ὁ Πατριάρχης μας ρὰ λειτουργήσῃ μέσα.

Ἀθήνα.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΕΝ ΠΑΡΑΜΟΝΑΙΣ ΓΑΜΟΥ (Εκ τοῦ ὁυδικοῦ)

Ἐκείνη (εἰς ἡλικίαν 22 ἐτῶν)

ΧΑΙΡΕΤΕ ὄνειρά μου παιδικά, γλυκεῖς
 τῶν μικρῶν μου χρόνων ἀναμνήσεις,
 χαίρετε. Ἴδού ἡ θύρα τῆς ἀνοίξεως μου
 ἀνοίγεται, καὶ ἡ εὐδομος ἀτμόσφαιρα
 ἀνθοσπάρτων λειμῶνων θωπεύει τὰς παρειάς
 μου ὡς Ζέφυρος ἀνεφίκτου εὐδαιμονίας ἐν τῇ
 γῇ. Ἐλπίδες ὥχραι παιδικῆς φαντασίας λαβετε
 ζωὴν, καὶ πτερυγίσате ὅλοι ὁμοῦ σήμερον περὶ
 μου, διότι αὐρίον τῆς τύχης ὁ ἄγγελος στεφα-
 νώνει τὴν κεφαλὴν μου. Καλοὶ μου γονεῖς ἐναγ-
 καλίσθετε τὸ τέκνον σας καὶ ἐνῶ τὸ θερμὰ μου
 δάκρυα θὰ ποτίζωσι τὰ στεγνὰ μέτωπά σας, δε-
 θήτε καὶ σεῖς ὡς ἐγὼ εἰς τὸν Θεὸν νὰ δαψιλεύσῃ
 καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν εὐλογίαν τοῦ παραδείσου, εἰς
 ὃν με ὁδηγεῖ ὁ καλοκάγαθος ἐν τῇ ἀφάτῳ του
 ἀγαθοσύνη. Ὡ! Δέσποινα, μήτηρ τῶν ἀνῶν καὶ
 προστάτις τῶν δυστυχῶν! Εὐλογημένον σου τὸ
 ὄνομα ὅτι με ἐφύλαξας ὑπὸ τὴν σκέπην σου,
 ἵνα γενθῶ σήμερον τὸ ἡδύτατον χάρισμά τῆς
 ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, ἵνα ἴδω τὴν πραγμά-
 τωσιν ὅλων μου τῶν ἰδανικῶν ἐν τῷ μέλλοντι
 γαμπλιῶ συνδέσμῳ, τῷ προσιωνίζοντι τὴν ἐναρ-
 ξιν τοῦ ἀληθοῦς μου βίου. Ὡ! εὐδαιμονία ἀ-
 ληθής, ἥτις με ἀναμένεις νὰ καθεσθῶ σου συμ-
 πάρεδρος καὶ λάβω διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν
 ἀνθοδέσμην τῶν χαρίτων καὶ διὰ τῆς ἐτέρας τὸ
 σκῆπτρον τῆς εὐδαιμονίας καὶ σεβαστῆς συ-
 ζύγου οἰκοδεσποίνης. Νύμφαι τῶν ἀνέμων, αἵ-
 τινες μοὶ προσκομίζετε τὸν πέπλον τὸν νυμ-
 φικόν, ἀφιστάτε με ἐπ' ὀλίγον ἔτι ν' ἀτενίσω
 τὴν λεωφόρον τῆς εὐδαιμονίας εἰς ἣν φέρομαι.
 Ὡ! ἥδως ὥχρὸν τοῦ ἡλίου σκιαζεσάι καὶ πρὸ
 τῆς ἐκθαμβούσης λάμψεως ἦν διαχέει τοῦ ἀγα-
 πατοῦ μου μελλονύμφου τὸ ἱλαρὸν πρόσωπον
 εἰς τὸν ὀρίζοντα διαφανόμενον. Εἰς σέ, ἄγγελε
 τῆς εὐδαιμονίας μου, εἰς σέ ἀφιερῶ τὸν νοῦν,
 τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν, τὴν ζωὴν, ὅλην μου
 τὴν ὑπαρξιν! Εἰς τὸ ὄνομά σου ὡς εἰς βωμὸν
 ἀποθέτω πᾶν ὅ, τι κέκτημαι ἱερόν, πᾶν πολυ-
 τιμον· πᾶσαν τὴν διάνοιάν μου σοὶ ὑπόσχομαι
 τὴν πνοὴν μου ὅλην θυσιάζω εἰς ἐν σου θέλη-
 μα. Σὺ με φέρεις εἰς τὸν παράδεισον, σὺ λοιπὸν
 εἶσαι ὁ κύριός μου, σὺ διαθετὴς ὅλας μου τὰς
 δυνάμεις, καὶ ἄφου μοῦ δίδεις τὴν εὐτυχίαν
 ἦν τοσάκις ὀνειρεύθην, σοὶ δίδω ἐγὼ τὰ πάντα
 ὅσα ἔχω, ὅσα φαντάζομαι ὅτι ἔχω μέχρι καὶ τῆς
 τελευταίας μου πνοῆς. Πίστιν θερμὴν, ἀφοσίω-
 σιν μέχρι λατρείας, αὐτοθυσίαν, τὰ πάντα σοὶ
 ὑπόσχομαι· τοὺς πόνους σου θὰ γλυκαίνω ἐπι-
 χέουσα τῆς καρδίας μου τοὺς πολυτιμότερους
 σταλαγμοὺς, καὶ με τὰ θερμὰ μου δάκρυα θὰ
 ἐπουλῶνω διὰ παντὸς τῆς τύχης τὰ πλῆγματα.

Τὸ στήθος θὰ προτάσσῃ εἰς τὰ βέλη τοῦ φθό-
 νου, καὶ θὰ καταναλίσκῃ τῶν ὀφθαλμῶν μου
 τὴν δύναμιν προσέχουσα μὴπως ἡ συμφορὰ
 διαλαβοῦσα τὴν σκιερὰν ἐσπέραν ψαύσῃ τὸ ἡ-
 ρεμον μέτωπόν σου, ἄγγελε μου πολυπόητε. . .

Ἐκεῖνος (εἰς ἡλικίαν 35 ἐτῶν)

...Τέλος πάντων ἀράζομεν εἰς λιμένα γαλήνης
 καὶ ἡσυχίας. Μετ' ὀλίγων παύουσι τῶν νεανι-
 κῶν χρόνων αἱ περιπετειῶδεις σκηνογραφίαι, αἱ
 ἐρωτικαὶ ἐκστρατεῖαι, αἱ ἀπογοιτεῦσεις ἀπο-
 τυγχανουσῶν ἐφόδων, αἱ προσδοκίαι, αἱ ἀβε-
 βαιότητες καὶ ὅσα ἄλλα συνεπάγεται ὁ νέανικὸς
 βίος ὁ κυμαινόμενος ἐν μέσῳ κοινωνίας ἀληθῶς
 ὕλιστικῆς καὶ ἐκπεπτοκύνιας. Μετὰ τὴν τρικυ-
 μίαν ἡ γαλήνη καὶ μετὰ τὸν πολυκύμαντον
 βίον ἰδοὺ τὸ τέρμα ἐν τῇ ἐστίᾳ τοῦ γάμου. Παρ'
 αὐτῇ θάναθεομανθῶσι τὰ τοσάκις ψυχρολου-
 σθέντα αἰσθήματα, ἐνῶ ἐτέρωθεν θὰ ἐπουλῶ-
 θῶσιν αἱ τόσαι πλῆγαι, ὥς ἀφῆκε τὸ πολυπλαγ-
 κτον παρελθὼν εἰς τὴν καταπεπονημένην μου
 ὑπαρξιν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ! ὅπως καὶ ὅποιος
 πλῆγας δὲν βλέπω περὶ ἐμὲ χαινούσας φρικω-
 δῶς ὅταν ἀναστῶ τὸν περιβάλλοντά με πέ-
 πλον! Αἱ δᾶδες τοῦ ἔρωτος ἀναφθεῖσαι παρα-
 καίρως καὶ ἀσκόπως χάριν παροδικῶν ἐπιτυ-
 χιών, κατηναλωθῶσαν ἦδη καὶ τελείως ἀπην-
 θρακωθῶσαν, ματαίως δὲ ἀναζητῶ πλέον ἐξ ἐ-
 μαυτοῦ νέας δυνάμεις θερμαντικῆς. Τὰ αἰσθή-
 ματα ἀσώτως κατασπαρέντα εἰς ὅτα καὶ ψυχὰς
 ἀνιέρους, δὲν ἀφῆκαν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας
 μου εἰμὴ ψυχία ἐξ ὧν μάτην προσπαθῶ νὰ συν-
 ἀγάγω τὴν ἄλλο πλὴν τῶν κενῶν καὶ τετριμμέ-
 νων ἡχων, οὗς ἡ ὑπόκρισις οὐδέποτε ἀρνείται
 νὰ θέτῃ εἰς τὰ χεῖλη τῶν ἠθικῶς κατερειπωμέ-
 νων. Ἢ τοσάκις διαψευθεῖσα πίστις καὶ ἀφο-
 σίωσις ἀπεξήρανε ἐντός μου πᾶσαν ἐλπίδα καὶ
 τὴν ψυχὴν μου ἀντὶ χλόης περιβάλλει φλοῖος
 φαῖος καὶ μεταλλώδης. Εἰς ἐπίμετρον αἱ πατρι-
 καὶ οἰκονομίαι ἐφθάρησαν πᾶσαι, αἱ δὲ ἰσχναὶ ἐ-
 παγγελματικάι μου πρόσδοι δὲν ἐπαρκοῦσι νὰ
 πληρῶσιν τὰ τόσα κενά, ἐξ ὧν καθ' ἡμέραν
 ἀναπνέωσι τὰ ἀπειλητικὰ φάσματα τῶν δανει-
 στῶν... Ὡ! ἡμέρα πολυπόητος τοῦ γάμου,
 ἥτις μοῦ ἐπιηλύαττει ἀνακούψισιν ἀπὸ τῶσων
 δεινῶν! Σὺ ὑπελείφθης τὸ ἀποτελεσματικώτε-
 ρον φάρμακον, σὺ τὸ ὕστατον καταφύγιον.
 Σπεῦδε νὰ με φέρῃς πρὸς Ἐκείνην, διότι σὺν
 αὐτῇ θὰ λήξωσιν αἱ τόσαι μου ἀνδεῖς μέριμναι
 καὶ δι' αὐτῆς θὰ συμπληρωθῶσι τὰ τόσα χαι-
 νοντα περὶ ἐμὲ κενά. . .

ΗΛΙΑΣ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΝΕ ΕΕΝΗ

ΕΑΝ υπάρχουν εἰς τινας λαοὺς προτερήματα τινὰ τὰ ὁποῖα εἶνε συμφυῆ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς γεννωμένους ὑπὸ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τύπον, εἰὰν υπάρχουν πάλιν ἐλαττώματα ἀποκλειστικὸν σχεδὸν προνόμιον ἄλλων λαῶν καὶ φυλῶν, ὥς ἐν προτέρημα τοῦ Ἑλλήνος ὅμως δύναται νὰ θεωρηθῇ τῆς τιμῆς τὸ αἶσθημα τὸ ὁποῖον ἐνυπάρχει εἰς αὐτοὺς ὅσον ὥσως εἰς οὐδένα ἄλλον.

Προχθές κατὰ τὰς Ἀπόκρεω ἐν τῇ ὁδῷ Σταδίου ἐγίνετο ἡ συνήθης κατ' ἔτος θορυβώδης ὑποδοχὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Καρναβάλου βασιλέως τῆς εὐθυμίας καὶ τῶν γελῶτων. Ὁ κόσμος ὅλος, ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες νέοι καὶ παιδιὰ φρενιτωδῶς ἐφόραζον τὴν ἄφιξίν Του. Ὁ πόλεμος τῶν κομφετὶ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ὥς ἡ ζωηροτέρα ἐκδήλωσις τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ζωηρότητος τοῦ εὐθυμοῦντος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου κόσμου.

Τὴν κοσμοβριθὴ ὁδὸν διέσχίζε καὶ μία κυρία κομψότατα ἐνδεδυμένη, ἣτις κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας μικρὸν σάκκον κομφετὶ ἡγνῶει ν' ἄνταποδίδῃ τὰ ἴσα πρὸς ὁλοὺς ὅσοι τῆς ἔρριπτον τὰ μικρὰ ποικιλόχρωμα χαρτάκια. Καὶ ἐγίνετο οὕτω πόλεμος ἐκ τοῦ συστάδην καὶ τὰ κομφετὶ ἐπι-

πτον σωρηδὸν ἐνῶ ἡ κυρία ἐρυθριῶσα ἐκ τῆς πάλης προεχώρει μετὰ τοῦ συνοδοῦ τῆς ὅπως ἀρχίσῃ νέον μετὰ δύο βήματα, πόλεμον.

Ἡ ἀθῶα αὐτὴ παιδιὰ τῆς κομψῆς κυρίας ἐν τῇ ὁδῷ Σταδίου εἶχε κινήσει τὴν γενικὴν περιέργειαν, οἱ πάντες παρηκολούθουν αὐτήν, καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἠκούοντο νὰ πετῶσιν αἱ λέξεις: «Δὲν εἶνε Ἑλληνίς! Εἶνε Ξένη». Καὶ εὐχαριστημένοι ἐπαρελάμβανον ὅλοι αὐτὴν τὴν φράσιν βέβαιοι ὄντες ὅτι μία Ἑλληνίς δὲν θὰ ἔπραττε ποτε τοιοῦτόν τι, διότι ἐπαρ' ἀλλ' ὅπως υπάρχουν προτερήματά τινα συμφυῆ μὲ τινας λαοὺς, καὶ ὅπως ἡ ἀνδρεία τῶν Κρητῶν αἰφνης εἶνε μία ἐκ τῶν ἀρετῶν, τῶν γεννωμένων ὑπὸ τὰ ὑψικόρυφον καὶ ὑπερήφανον ὄρη της, οὕτω καὶ εἰς τὸν Ἑλληνα πρὸ πάσης ἀρετῆς κυριαρχεῖ τῆς τιμῆς τὸ αἶσθημα καὶ τὴν πρώτην γυναῖκα τὴν ὁποῖαν θὰ ἴδῃ ἀπομακρυνομένην ἀπὸ τῆς ἀγρότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, δὲν θὰ διστάσῃ νὰ τὴν θεωρήσῃ ἁλλοδαπὴν καὶ νὰ εἴπῃ δι' αὐτὴν ὅπως εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου κατὰ τὰς Ἀπόκρεω αὐτὴ δὲν εἶνε Ἑλληνίς. Εἶνε Ξένη».

Ἀθῆναι Φεβρουάριος—1902

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΕΝΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ ΤΟΥ "ΣΠΙΝΘΗΡΟΣ",
ΚΑΙ ΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΤΥΠΩΣΕΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΤΟΥ

Ἑλπίδες καὶ ὄνειρα. — Ἡ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἐξ ἀνομοίων ἥχων παναρμόνιος ὀρχήστρα. — Ἡ δύγχρονος φιλολογία. — Τὸ ὑλικὸν θυμὸν ἰδύντωρ σκέψεων καὶ αἰσθημάτων. — Ἡ κεννώδης ἐκφάνσις τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως καὶ ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πνευματικοῦ πλούτου. — Τὰ θυλάκια τῶν λογογραφούντων.

ΕΝΘΥΜΟΥΜΑΙ ἀκόμη τὴν στοργὴν τοῦ βλέμματος τὸ ὁποῖον μᾶς ἔρριπτε ἐνίοτε ὅταν ἡμεῖς ἀκόμη ὅλα ὁμοῦ ἐπάνω εἰς τὸ μικρὸν γραφεῖόν σου. Τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἐνέκλειε πολλὴν στοργὴν, ἀλλὰ καὶ κάποιαν μυστικὴν, ἀδιόρατον σχεδὸν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς τύχης μερικῶν τοῦλάχιστον ἐξ ἡμῶν κατὰ τὸ μέγα παγκόσμιον σχεδὸν ταξείδιον τὸ ὁποῖον ἐμέλλομεν νὰ ἐκτελέσωμεν. Τὸ πάλλευκον χροῦμά μας ἐνούμενον μὲ τὰς πτερνίζουσας πέριξ ἐλπίδας ἀπετέλει διὰ σὲ ἐν λευκὸν ὄνειρον, μαγευτικόν, ἀτελείωτον...

Δὲν ὠμίεις, τὰ χεῖλη δὲν ἐξέφραζον τὰς ἐλπίδας, τὰς σκέψεις, τοὺς διαταγὰς καὶ τὰς μικρὰς ἀμφιβολίας σου, ἀλλ' ὠμίλουν οἱ ὀρθαίμοι οὔτινες τόσον συχνὰ προσηλοῦν ὁ ἐπάνω μας καθ'

τὴν ὥραν μόνη εἰς τὸ γραφεῖόν σου ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἐλαστογραφοῦς λαμπτήρος εἰργάζεσσο, πάντοτε εἰργάζεσσο.

Πόσον εἶχες δίκαιον ἀμφιβάλλονσα περὶ τῆς τύχης μερικῶν ἀπὸ ἡμᾶς! Μεθ' ὅλην τὴν μικράν σου ἀκόμη πείραν δὲν ἄφινες νὰ σὲ κενεῖσῃ ἡ πεποίθησις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς χαρὰ ὅτι ἡ εὐσυνειδήτος πνευματικὴ ἐργασία δὲν εἶνε δυνατόν παρὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἢ κυριολεκτικώτερον νὰ ὑποστηρικθῇ ὑφ' ὅλων. Εἰς τὴν μορφήν σου ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἀνεκάλυπτον ἐνίοτε ἐν διαβατικὸν νέφος τὸ ὁποῖον ὅμως διελύετο μετ' ὀλίγον, ἵνα ἀνατεῖλῃ τὸ εὖελπι μεδίδιαμα.

Ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μας.

Ἡ χεὶρ σου μετὰ νευρικῆς ταχύτητος κινουμένη ἐχάραττεν ἐφ' ἐκάστον ἐξ ἡμῶν τὴν ὁδὸν τὴν ὁποῖαν ἐμέλλε νὰ ἀκολουθήσῃ, μὲ ἄλλας λέξεις προδιέγραφε τὸ μέλλον του. Ἦλθε καὶ ἡ ἰδική μου σειρά. Μὲ ἔφερες ἐνώπιόν σου καὶ ἀφοῦ ἐδιώθωσας μερικὰ σφάλματα μὲ τὰ ὁποῖα μὲ εἶχε προικίσει ὁ στοιχειοθέτης σκεφθεῖσα ὀλίγον ἔγραψες ἐπάνω μου ἐν ἀγνωστον ὄνομα καὶ μίαν διεύθυνσιν.

Ἀτὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης; ἤρχισα νὰ ἀνησυχῶ

διὰ τὸ μέλλον μου. Μὲ περιέβαλλες μὲ τόσῃν στοργῇν καὶ φροντίδα ἄφ' ἧς ἡμέρας ἐγεννήθην ὑπὸ τὸ πιεστήριον ἐνὸς τυπογραφείου καὶ τώρα, ἐσκεπτόμην, μὲ στέλλεις μακράν, εἰς ξένα πρόσωπα τὰ ὁποῖα τίς οἶδεν ἂν μὲ δεχθῶσι μὲ τὸ γλυκὺ τῆς φιλοξενίας μειδίημα ἢ μὲ τὸ θανάσιμον τῆς ἀδιαφορίας ψυχός. Ἀλλὰ μεθ' ὅλους τοὺς ἐνδοιασμούς τούτους ἔπρεπε νὰ ὑποκύνῃω εἰς τὸ πεπρωμένον.

Ἐκαστον πράγμα ὅπωςδὴποτε γεννώμενον εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν εἶναι προορισμὸν τὸν ὅποιον διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ πρέπει νὰ κοιτάσῃ, νὰ δοκιμασθῇ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ κινδυνεύσῃ.

Τὴν ἐπομένην τὸ πρωὶ ἀνεχωρήσαμεν ὅλα ἐκ τοῦ γραφείου σου, ὡς θὰ ἐνθυμῆσαι. Μέχρι τοῦ ταχυδρομείου ἡσθάνομεθα τὴν ἀκατάβλητον δύναμιν τὴν ὁποίαν δίδει ἡ συναίσθησις τῆς ἐνώσεως, ἀλλ' ἀπ' ἐκεῖ ἐχωρίσθημεν.

Καὶ ἀπὸ τώρα ἀρχίζουν αἱ ἰδικαί μου δοκιμασίαι, αἵτινες, διὰ νὰ λέγω τὴν ἀλήθειαν, δὲν ὑπῆρξαν καὶ ἀμυγῆς τέρεσιν. Ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον ἀνεχώρησα μέσα εἰς ἓν σακκίδιον, τὸ ὅποιον ἤκουσα νὰ ὀνομάζονταν ταχυδρομικὸν σάκκον. Καθὼς ἤμην φυλακισμένον δὲν κατώρθωνα νὰ ἴδω ποῦ φέρομαι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκ τῶν ταλαντεύσεων τοῦ ἐδάφους εἰς τὸ ὅποιον εὐρισκόμην ἐνόησα ὅτι θὰ ἤμην ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Πόσον ὥραϊον θὰ ἦτο ἂν ἡδυνάμην νὰ θαυμάσω καὶ ἐγὼ τὴν θάλασσαν, περὶ τῆς ὁποίας σὲ ἤκουσα νὰ ὁμιλῇς μίαν ἡμέραν μὲ τόσον ἐνθουσιασμόν εἰς κάποιον ἐπισκέπτην! Ἀλλ' ἤμην δυστυχῶς φυλακισμένον. Καὶ εἶπε ἀληθὲς ὅτι θὰ ἡδυνάμην εὐκολώτατα νὰ καύσω τὴν φυλακὴν μου, ἀφοῦ ἐνέκλειον τὸν «Σπινθήρα», ἀλλ' ὡς εἶπον προηγουμένως, ἕκαστος ὀφείλει νὰ ἐκπληρῇ τὸν προορισμὸν του καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ σπινθήρος αὐτοῦ ἐγνώριζον ὅτι δὲν ἦτο νὰ πυρπολήσῃ, ἀλλὰ νὰ τέρπῃ καὶ νὰ φωτίσῃ μὲ τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις του.

Τὸ ἀτμόπλοιον ἐξεκίνησε καὶ μετ' ὀλίγον μία ἀόρατος χεὶρ μὲ ἐλίκνιζε θωπευτικώτατα· ἀλλ' αἰφνης ἡ χεὶρ αὕτη ἤρχισε νὰ μὲ ὠθῇ βιαίως ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τοῦ σακκιδίου εἰς τὸ ἄλλο, ἐνῶ ὁ ἄνεμος ἐβρονχᾶτο ἔξω ὡς λέων.

Ὅταν τὸ ἀσταθὲς τοῦ πλοίου ἔδαφος κατήρχετο μετὰ τριγμοῦ ἐνόμιζον ὅτι θὰ ταρῶ ἢ μάλλον θὰ διαλύθῃ μέσα εἰς τὰ ἀφρισμένα κύματα καὶ ἡσθάνομην τότε διὰ πρώτην φορὰν τὸν πόθον τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐσυνείδησα εἰς τὰς ἀποτόμους κινήσεις τοῦ πλοίου καὶ τὸν φόβον ἀντικατέστησεν ἡ ἀνυπόμονος προσδοκία τῆς γνωριμίας μετὰ τῶν νέων κυρίων μου.

Ἡ ρυθὲς εἶχεν ἐπέλθει· ὁ ἄνεμος ἐξασθενῶν ὁλονὲν δὲν ἠκούετο πλέον, καὶ τὸ πλοῖον ἐπροχώρει ἀπαλά, ἀπαλά ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν ὁποίων ἠκούετο ἐν θωπευτικώτατον κ λ ί π, κ λ ι π χα-

μηλά ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν πλευρῶν τοῦ σκάφους.

Καὶ τώρα μέσα εἰς τὴν σιγὴν καὶ τὴν ἡρεμίαν ἧτις ἐπεκράτει, μία ἁρμονία παράδοξος, μόλις ἀκουομένη ἐφθασε μέχρις ἐμοῦ. Διάφοροι τόνοι ἀνόμοιοι πρὸς ἀλλήλους, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἔλεγε τις ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἤθελον παράγει δαιμονιώδη δυσαρμονικὸν ἤχον, ἐὰν τυχαίως συνηγνῶντο ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν ἐν τῷ σακκιδίῳ ἐπιστολῶν, ἐφημερίδων καὶ λοιπῶν, ἀπετέλουν θαυμαστὴν ἁρμονίαν ἧτις ὡς ἀπήχησις ἀπομακρυσμένης ὀρχήστρας ἠΰφραινε, ἐσαγῆνευε, ἐμάγευε, προσεκάλει τὸν θαυμασμόν.

Πόθεν προήρχετο ἄρα γε ἡ μυστηριώδης ἐκείνη ἁρμονία; ποῖαι ἦσαν αἱ χορδαὶ αἵτινες ποικιλοτρόπως κρουόμεναι ἀπετέλουν διὰ τῆς ἀνισότητος τῶν ἤχων τοιοῦτον ἁρμονικὸν μέλος;

Εἶπε αὐταὶ αἱ χορδαὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, αἵτινες κρουόμεναι ὑπὸ τῶν διαφορῶν τῆς ζωῆς ἐντυπώσεων, παράγουσι τὰ ἄνισα καὶ ποικίλα αἰσθήματα τὰ ἀποτελοῦντα ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν τὴν παραρμόνιον καὶ μυστηριώδη ἐκείνην ὀρχήστραν τὴν παιανίζουσαν ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Τὰ δάκρυα, οἱ γέλωτες, οἱ στεναγμοί, τὰ μειδιάματα, οἱ θρήνοι, οἱ ἐξ ἡδονῆς παλμοὶ τῆς καρδίας καὶ ὁ ἐκ τῆς ὀδύνης σπαραγμὸς αὐτῆς, ἡ ἐκ τῆς ἐλπίδος ζωὴ καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀπελπισίας ἡθικὸς θάνατος, ἡ εἰς τὴν χώραν τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἰδεώδους πύσης τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος καὶ ἡ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ταπεινῆς ὕλης κυλίνθησις τῶν ἀνθρωπίνων σκέψεων, ἡ λατρεία καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ καλὸν καὶ ὁ πρὸς τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ εὐτελὲς ἔξως, πάντα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὰ ποικιλόχροα νήματα, δι' ὧν ἐξυφάνθη ὁ ἀνθρώπινος βίος καὶ ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους θαυμαστὴ καὶ ἀτέρμων ἁρμονία.

Καὶ αἱ ἐν τῷ σακκιδίῳ ἐπιστολαὶ καὶ ἐφημερίδες διερμηνεύουσαι τὰς ποικίλας τῶν ἀποστολέων σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα, ἀντήχουν ἄλλαι μὲν κροσταλλίνους γέλωτας καὶ ἀργυρόχρα χαριτολογήματα, ἄλλαι δὲ θρήνους, λυγμούς, εὐχαριστηρίους λέξεις ἢ θλιβερὰ παράπονα, ἐπενφημίας, εἰρωνείας, χλευασμούς, ἀποδοκιμασίας, ἀποθεώσεις.

Ἀλλὰ συγχωρήσατέ μοι, διότι παρεσύρθη εἰς φιλοσοφικὰς σκέψεις καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἤρχισα νὰ ἐκθέτω τὰς ἐντυπώσεις μου. Ὁ σκοπός μου εἶναι νὰ σοὶ καταστήσω γνωστὰς τὰς μικρίας ὅσας ὑπέστην ἐκπληρῶν τὸν προορισμὸν μου, τὰ λοιπὰ θὰ διατρέξω συντομώτατα.

Ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου μὲ μετέφερον εἰς ἄλλο ταχυδρομεῖον ὅπου καὶ ἐλύθησαν τὰ δεσμά μου. Μετ' ὀλίγον εἰς γραμματοκομιστὴς μὲ ἔδιδεν εἰς τὸν θύρωρον μιᾶς καλλιμαρμάρου οἰκίας, τῆς ὁποίας ὅμως τὸ ἐσωτερικὸν μεθ' ὅλον τὸν πλούσιον διάκοσμον ἀνέδιδεν ὁσμὴν δυσάρεστον, τὴν

ὅποιαν διὰ πρώτην φοράν ἡσθάνομην καὶ ἦτις, ὥς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐδιδάχθην, ἦτο ἡ βαρεῖα ὁσμὴ τῆς πνευματικῆς ρωθρείας καὶ πεζότητος.

Ὁ θαλαμηπόλος μὲ παρουσίασεν ἐντὸς δίσκου εἰς τὸν Κύριον παχύσαρκον γηραιὸν προγαστορα ἐξηπλωμένον ἐπὶ διβανίου ἐστρωμένον ἀπὸ περσικοὺς τάπητας καὶ ἀναγινώσκοντα μῦς ἐφημερίδας τὸ χρηματιστικὸν δελτίον. Ὁ Κύριος ἔσχισε τὸ λευκὸν μου περιβάλημα καὶ χωρὶς νὰ μὲ παρατηρήσῃ καὶ πολλὴ μὲ ἔθρουπεν ἐπὶ μῦς τραπέζης ψιθυρίζων: «Ὀὐφ! ἀδελφέ, μὰ ἐπὶ τέλους νομίζουσιν πὼς ἔχω καιρὸ γιὰ τέτοια πράγματα!» Ἐπειτα μοῦν ἔθρουπε καὶ πάλιν ἐν βλέμμα καὶ μὲ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του. «Ἄ! εἶνε καὶ ἔργον Κυρίας, εἶπε, μὴ τὸ συνιστᾷ δὲ ἢ μᾶλλον μὲ συνέστησεν εἰς αὐτὸ ὁ φίλος μου ὁ Σωτηράκης. Ἄμ' αὐτὸς πάλιν τί ἤθελε νὰ μὲ ἀνακατεύῃ σὲ τέτοιες δουλιές. Τώρα τί διάβολο νὰ κάμῃς! Νὰ ἐπιστρέψῃς; Δὲν πάει.

Καὶ ρωθωνίζων ἐπίεσε ἐν ἡλεκτικὸν κομβίον.

Εἰς κύριος — ὑπάλληλός του, ὡς φαίνεται — φιλοκάλως ἐνδεδυμένος, μὲ εἰλικρινῇ καὶ εὐγενῇ φυσιογνωμίαν παρουσιάσθη πρὸ αὐτοῦ.

— Μὲ ἐξηγήσατε, Κύριε Β...

— Ναί, Νίκο μου, παιδί μου, ἔλα ἴδω. Νά, μὴν ἔστειλαν πάλιν ἓνα περιοδικό, ἀπὸ τὴν Κρήτην αὐτὴ τῇ φορᾷ. Εἶπε λέγει τὸ πρῶτον ποῦ ἐκδίδεται ἐκεῖ κάτω καὶ ἀπὸ Κυρίαν μάλιστα. Πάρε το καὶ κῆταξε ἴσως νὰ τὸ θέλῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους σου. Ἐγὼ τί νὰ σοῦ ᾄω, τὸ ξέρεις πὼς δὲν μ' ἀρέσουν αὐτά. Δὲν ἔχω καιρὸ γιὰ νὰ χάνω. Καὶ ἔπειτα, ἀδελφέ (ἐξήγγελλόμενος) ἔχω πνιγῇ πλένῃ εἰς τὰς συνδρομὰς αὐτοῦ τοῦ εἶδους!

— Θὰ λαμβάνετε πολλὰ καθὼς φαίνεται.

— Καλὲ τί λὲς ἀδελφέ! Κάθε μέρα καὶ καινούργια. Λαμβάνω ἕως τώρα χίλια δύο. Τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον», τόν...

— Μὰ αὐτὸ εἶνε χρόνια ποῦ ἔπαυσε νὰ ἐκδίδεται, Κύριε Β.

— Ναί—ἀπαντᾷ ἐν ἀμηχανίᾳ — ἀλλὰ τέλος πάντων τὴν «Ἰριδα», τὸν «Ἑσπερον» ἀδελφέ! καὶ ἄλλα τόσα ἀκόμα ποῦ οὔτε τὸνομά τους δὲν θυμοῦμαι.

— Εἴπατε τὸν «Ἑσπερον», ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον ὅτι ἐκδίδεται καὶ πάλιν τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο εἰκονογραφημένον ἔργον.

— Μάλιστα, μάλιστα—ἐξακολουθεῖ ἐν ἐξάρσει — προχθὲς ἀκόμη εἶδα κάμποσα φύλλα στὸ σπῆτι μου πάνω στὸ γραφεῖο ἐκεῖ ἀνάμεσα στοὺς λογαριασμούς μου.

— Ἐ! ἀλλὰ ποῖος ξέρεي πὼς εὐρέθησαν κύριε Β... Ὁ «Ἑσπερος» δὲν ἐκδίδεται πλέον δυστυχῶς.

— Διάβολε! Αἶ, τότε φαίνεται ἡ Κυρία θὰ τὰ ἤρρε σὲ κανένα ντουλάπι καὶ τὰ ἔδωκε στὰ παιδιὰ γιὰ νὰ παίζουν μὲ τῆς ζωγραφιές. Τέλος

πάντων εὔρε κανένα νὰ τὸ πάρῃ. Ἄν δὲν τὸ κατορθώσῃ τότε πειὰ στὸ διάβολο! δὲν εἶνε καὶ μεγάλη δουλειά, τὸ κρατῶ καὶ τὸ διαβάξεις ἐσύ. Ἐσένα σ' ἀρέσκειν αὐτά; καταγίνεσαι νομίζω καὶ καμμιὰ φορὰ.

— Ἄ μπᾶ! δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐνοχλήσθῃ καθόλου διὰ τὸ ζήτημα τῆς συνδρομῆς. Θὰ σᾶ; παρακαλέσω νὰ τὸ κρατήσῃ ἐγώ. Σεῖς βέβαια... δὲν ἔχετε καὶ καιρὸν...

Μὲ ἔλαβε καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἰδιαιτέρον γραφεῖόν του. Ἐκεῖ ἀφοῦ μὲ ἀνέγν' ὡς μετὰ προσοχῆς τὸν ἤκουσα νὰ μονολογῇ ἡγανακτιμένος.

«Εἶδες ἐκεῖ πὼς τὰ ζωντανὰ αὐτὰ χρυσωροῦχα ὑποδέχονται τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων! Καὶ προσέχεται ἀπὸ τὴν Κρήτην τὴν μεγαλομάρτυρα νῆσον ἥτις καταθέσασα τὸ κινεῖσθαι ἀκόμη ὄπλον πρὸ τοῦ Ἑλληνόπαιδος Ἡγεμόνος τῆς ἀρχίζει τώρα μόλις νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ἀγῶνα».

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσέρχετο εἰς Κύριος, πρὸς τὸν ὅποιον ἀφοῦ διηγήθη ὅλα τὰ συμβάντα ἐξηκολούθησε: Δυστυχεῖς σεῖς λογιγράφοι καὶ καλλιτέχναι εἰς τίνων τὰς βεβήλους χεῖρας φθάνουσιν ἐνίοτε τὰ προϊόντα τῆς πνευματικῆς ἐργασίας σας! Μὰ δὲν ἡξεύρετε, φίλε μου, πόσον πονεῖ κυριολεκτικῶς ἡ ψυχὴ μου ὅταν παρειρίσκωμαι εἰς σκιρτάς, ὅπως ἡ πρὸ ὀλίγου. Δὲν αἰσθάνονται, ὡς φαίνεται, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ὅτι αἱ εἰς τὰ ποικίλα συγγράμματα ἰδέαι δὲν βλαστᾶν ἀποφυγνῶς ὡς μύκητες, ἀλλ' ὅτι εἶνε προϊόντα σοβαρῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, τὸ ὅποιον ἐμόχθησεν ὀχι μόνον διὰ νὰ τὰς ἀποκτήσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς ἐκθέσῃ ἐνοσημονίως καὶ τὰς κατατάξῃ. Γράφω καὶ ἐγὼ κάποτε καὶ γνωρίζω ὅποιαν ψυχικὴν ἀγωνίαν δοκιμάζει τις νὰ διατυπώσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ ἄνυχνον χαρτὶ ὅλον ἐκεῖνον τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων τὰ ὅποια κυριαρχοῦσι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁλοκλήρου τῆς υπάρξεώς του, τὸ ἀσύλληπτον, τὸ ὑπέργειον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πληροῖ τὴν ψυχὴν του.

Τέλος κατορθώνει κατόπιν πνευματικῆς κοπώσεως, κατόπιν ἀπωλείας σωματικῶν δυνάμεων καὶ ὀλικοῦ χρόνου νὰ παραγάγῃ καὶ τι τὸ ὅποιον εἶνε πράγματι ἄξιον θερμοῦς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους ὅλων μας, οἱ ὅποιοι χωρὶς παντάπασιν νὰ κοπιᾶσμεν ἀπολαμβάνομεν ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ μῦς γλυκείας ἀκτίνος ἐκπεμπομένης ἀπὸ τὸν ἥλιον ἄλλον κόσμον, τοῦ αὐτοῦ κόσμου τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων τὰ ὅποια δὲν ἐκυλίσθησαν εἰς τὴν παλαίστραν τοῦ συμφέροντος καὶ δὲν ἐπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν τῆς ταπεινῆς ὕλης.

Καὶ ὅμως τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ὑποδέχεται ἐνίοτε ἡ παγετώδης ἀδιαφορία ἐκείνων οἵτινες θὰ εἶχον τὴν μεγαλειτέραν ἀνάγκη τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ ἀφοῦ θὰ τοῖς ὑπενθύμιζεν ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἀνθρώπινου προορισμοῦ καὶ ἡ εὐτυχία δὲν ἔγκειται εἰς μόνην τὴν συνσώρευσιν χρυσίου εἰς τὰ

θυλακιά των. Ἀλλοίμονον! Αὐτὴ εἶνε ἡ μοῖρα ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἵπτανται ὑπεράνω τῆς ἀσφυκτικῆς αὐτῆς ἀτμοσφαίρας.

— Ἐν τούτοις, φίλε μου—προσέθηκε γελῶν ὁ ἐπισκέπτης—δὲν κολαεύομαι ἴσως ἐὰν πιστεύσω ὅτι ἡμεῖς ἀποτελοῦμεν τὴν μερίδα τῶν

ἐυφροδότερων θνητῶν, καθόσον μάλιστα κατὰ παρὰδοξον σύμπτωσιν τὸ περ.εχόμενον τῶν θυλακίων μας δὲν προσθίεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ὑπαρξίν μας περισσότερον ὄγκον φθαρτῆς ὕλης.

Ἀρτεμισία Ι. Λανδράκη

GRAND ATELIER PHOTOGRAPHIQUE
P. DIAMANDOPOULOS
PHOTOGRAPHE DE S.A.R. le PRINCE GEORGE
ET
DE LA FAMILLE ROYALE DE GRÈCE

Sortes de papiers photographiques
dont on se sert dans l'atelier:

Papier citrate d'argent

- » à la Celloïdine de Dresde
- » platino-Bromure (inaltérable)
- » au gélatino - Bromure d'argent (inaltérable)

Et les différentes espèces de papiers destinés à l'agrandissement de portraits au naturel.

Appareils photographiques spéciaux pour les enfants.

Reproduction des portraits en couleur naturelle.

Rue Pottier No 57

La Canée (île de Crète)

ΓΗΗΣΙΟΙ ΡΑΪΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ

Γ. Ναϊδλιγγερ

Διὰ ράπτας, ὑποδηματοποιὸς καὶ οἰκογενείας.

Αἱ μόναι παγκόσμιοι μηχαναί, βραβευθεῖσαι εἰς ἀπάσας τὰς Ἐκθέσεις, ἐσχάτως δὲ εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων τοῦ 1900 διὰ χρυσοῦ μεταλλίου καὶ εἰς τὴν Διεθνῇ Ἐκθεσιν Κρήτης διὰ τοῦ μεγαλειτέρου βραβείου «Διπλώματος Τιμῆς».

Διὰ τὴν ἀπορύγητι τῆς ἀπομιμήτις ἀποταῖσιν εἰς τὸ ἐν τῇ ὁδῷ Ποτιῆ Ὑποκατάστημα τῆς Ἐταιρείας ἐν Χανίοις, ἐνθα καὶ μόνον πωλοῦνται γνήσιοι ραπτομηχαναὶ Σίγγερ.

Πράκτωρ ὁ κ. Γεώργιος Χουλιόπουλος.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΝΟΜΙΚΗΣ»,
ΛΟΥΚΑ Χ. ΒΕΡΓΙΑΝΙΤΟΥ
5—Ὁδὸς Ὁφθαλμιατρείου—5
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ «Νομική» πλουτισμένη μὲ μεγάλην ποικιλίαν καλλιτεχνικῶν καὶ καινουργῶν στοιχείων καθαροτάτου καὶ βελέως ὀφθαλμοῦ, ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς, ἰσομέτρων καὶ ἐν γένει ἀρίστων ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, μὲ στοιχειοθέτας ἱκανοὺς καὶ πεπειραμένους καὶ μὲ πιστὴν ἀντάξιον τοῦ μεγάλου καὶ τελείου πισστηρίου αὐτῆς καὶ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ ρέκτου καὶ δραστηρίου ἰδιοκτήτου κ. Λουκᾶ Χ. Βεργίανιτου, ἡ ἐργασία τοῦ ὁποίου διακρίνεται διὰ τὸ εὐσυνείδητον, καλαίσθητον καὶ ταχύ, πλείστας δὲ ἀριθμοῦσα ἐκδόσεις βιβλίων ἐπιστημονικῶν, τῆς νεωτέρας φιλολογίας, περιδικῶν, ἡμερολογίων κτλ. κτλ. εἶνε ἐν ἐκ τῶν καλητέρων Ἀθηναϊκῶν τυπογραφείων συνιστώμενον καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐκθύμως.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Ὁδὸς Ἐργοῦ—Ἀθῆναι.

Πλοῦτος γραφικῆς ὕλης—Ἐντυπα καὶ ἐπισκεπτήρια καλλιτεχνικά—Ἐργοστάσιον φακέλλων τέλειον—Χάρτης τυπογραφικὸς λευκὸς καὶ ἐξωφύλλου παντὸς εἶδους καὶ ποιότητος.

Εὐθηνία, ταχύτης, ἀκρίβεια.

«ΑΙΓΛΗ»,
Δεκαπενθήμερον περιοδικόν

Γραφεῖα ὁδὸς Βερανζέρου 27

Ἐν Ἀθήραις

Διευθύνται:

Κ. ΡΙΖΟΣ ΚΑΙ Γ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

ΕΛΙΞΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΟΚΟΝΙΣ

ΙΩΣΗΦ Μ. ΛΟΥΓΙΑΚΗ

Ὁδὸς Ποτιῆ—Ἐν Χανίοις.